

DUNAV OSIGURANJE a.d.
BANJA LUKA

Nekonsolidovani finansijski izvještaji

31.12.2015. godine

Sadržaj

Odgovornost Direktora za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	2
Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima Dunav osiguranja a.d. Banja Luka	3
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	6
Izvještaj o finansijskom položaju.....	7
Izvještaj o novčanim tokovima	8
Izvještaj o promjenama u kapitalu	9
Napomene uz nekonsolidovane finansijske izvještaje	10

Odgovornost Direktora za pripremu i odobravanje godišnjih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja

Direktor društva Dunav osiguranje a.d. Banja Luka („Društvo“) dužan je pripremiti nekonsolidovane finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji istinito i fer pokazuju nekonsolidovani finansijski položaj Društva, te njegovu nekonsolidovanu finansijsku uspješnost i nekonsolidovane novčane tokove u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje nekonsolidovanih finansijskih izvještaja. Direktor ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su mu u razumnoj mjeri dostupni kako bi mu omogućili očuvanje imovine Društva, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Direktor je odgovoran za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje nekonsolidovanih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Direktor je dužan podnijeti na usaglašavanje Upravnom odboru nekonsolidovane finansijske izvještaje, nakon čega Upravni odbor odobrava i usvaja godišnje nekonsolidovane finansijske izvještaje.

Konsolidovani finansijski izvještaji Društva i njegovog zavisnog društva (zajedno „Grupa“) izdani su zasebno istovremeno kad i godišnji nekonsolidovani finansijski izvještaji.

Nekonsolidovani finansijski izvještaji na stranama 6 do 45 odobreni su od strane Direktora, za podnošenje Upravnom odboru, 27. aprila 2016. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuje:

Stevo Aničić

Direktor

Izveštaj nezavisnog revizora akcionarima Dunav osiguranja a.d. Banja Luka

Izveštaj o nekonsolidovanim finansijskim izvještajima

Obavili smo reviziju priloženih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja društva Dunav osiguranje a.d. Banja Luka ("Društvo"). Nekonsolidovani finansijski izvještaji sastoje se od nekonsolidovanog izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2015. godine, nekonsolidovanog izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, nekonsolidovanog izvještaja o promjenama u kapitalu i nekonsolidovanog izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, i napomena, koje sadrže sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih informacija.

Odgovornost Uprave za nekonsolidovane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivan prikaz ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj, te za takve interne kontrole koje Uprava odredi kao nužne za sastavljanje nekonsolidovanih finansijskih izvještaja bez materijalno značajnih grešaka koje mogu nastati kao posljedica prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim nekonsolidovanim finansijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi nalažu pridržavanje relevantnih etičkih pravila, te planiranje i provođenje revizije kako bi se s razumnom mjerom sigurnosti utvrdilo da su nekonsolidovani finansijski izvještaji bez materijalno značajnih grešaka.

Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi o našem prosuđivanju, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih grešaka u nekonsolidovanim finansijskim izvještajima koji mogu nastati kao posljedica prevare ili greške. U procjenjivanju tih rizika, razmatramo interne kontrole relevantne za sastavljanje i objektivan prikaz nekonsolidovanih finansijskih izvještaja koje sastavlja Društvo u svrhu provođenja revizijskih procedura u skladu s postojećim okolnostima, a ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva. Revizija isto tako uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika, primjerenost računovodstvenih procjena koje je definisalo Društvo, kao i ocjenu ukupnog prikaza nekonsolidovanih finansijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg mišljenja s rezervom.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. Društvo je na dan 31. decembra 2015. prikazalo ulaganja u zemljište knjigovodstvene vrijednosti od 32 hiljade KM, građevinske objekte knjigovodstvene vrijednosti od 6.268 hiljada KM te investicione nekretnine knjigovodstvene vrijednosti od 5.392 hiljade KM. Postoje indikacije da je nadoknativa vrijednost zemljišta, građevinskih objekata i investicionih nekretnina na dan 31. decembra 2015. manja od njihove knjigovodstvene vrijednosti. Društvo treba napraviti procjenu nadoknadivog iznosa, koja će se temeljiti na realnim finansijskim i komercijalnim pretpostavkama. Takva procjena nije napravljena. Efekat navedenog odstupanja na dan 31. decembra 2015. godine nije procijenjen.
2. Društvo je na dan 31. decembra 2015. prikazalo potraživanja regresnih šteta u neto iznosu od 674 hiljada KM. Postoje indikacije da pomenuta potraživanja treba umanjiti na dan 31. decembra 2015. Budući da Društvo nije napravilo analizu naplativosti ovih potraživanja, efekat na finansijske izvještaje nije određen.

Izveštaj nezavisnog revizora akcionarima Dunav osiguranja a.d. Banja Luka (nastavak)

3. Društvo je na dan 31. decembra 2015. prikazalo potraživanja životnog osiguranja u neto iznosu od 228 hiljada KM. Postoje indikacije da pomenuta potraživanja treba umanjiti na dan 31. decembra 2015. za iznos od 187 hiljada KM te da rezultat za godinu treba umanjiti za isti iznos.
4. Kao što je objašnjeno u napomeni 4.32. Događaji nakon datuma bilansa, Društvo je na dan 31. decembra 2015. prikazalo rezervu štete za jednog osiguranika u iznosu od 150 hiljada KM. Nakon datuma bilansa, vansudskom nagodbom dogovoreno je da će Društvo obeštetiti osiguranika u iznosu od 700 hiljada KM. Društvo je trebalo povećati iznos rezerve šteta na dan 31. decembra 2015., a rezultat za godinu smanjiti za isti iznos.
5. Društvo nije obračunalo odložene poreske obveza po privremenim razlikama koje proizlaze iz revalorizacije investicionih nekretnina te finansijske imovine raspoložive za prodaju te odložene poreske obaveze na dan 31. decembra 2015. Efekat na finansijske izvještaje nije određen.
6. Društvo nije napravilo test adekvatnosti obaveza iz ugovora o osiguranju. Ovo nije u skladu sa računovodstvenim principima koji zahtijevaju da osiguravač procijeni na svaki datum bilansa da li su priznate obaveze iz osiguranja adekvatne, a koristeći sadašnju procjenu budućih novčanih tokova koji proizilaze iz obaveza za osiguranje. Ukoliko ovakva procjena pokaže da je knjigovodstvena vrijednost obaveza iz osiguranja neadekvatna, u odnosu na procijenjene buduće novčane tokove, ukupan iznos nedostatka priznao bi se u bilansu uspjeha. Postoje indikacije da su obaveze iz osiguranja neadekvatne, međutim, efekat na finansijske izvještaje nije određen.
7. Društvo je na dan 31. decembra 2015. prikazalo rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete u iznosu od 1.797 hiljada KM. Postoje indikacija da pomenuta rezervisanja neadekvatna. Efekat na finansijske izvještaje nije određen.
8. U 2015. godini Društvo je promijenilo računovodstvenu politiku za izračun matematičke rezerve. Efekti promjena računovodstvene politike priznati su u potpunosti u bilansu uspjeha za godinu koja je završila 31. decembra 2015. godine. Ovo nije u skladu sa računovodstvenim principima, koji nalažu retroaktivnu primjenu promjena u računovodstvenim politikama i retroaktivnu prepravku prethodnih perioda. Efekti na finansijske izvještaje nisu određeni.
9. Društvo u okviru napomena uz finansijske izvještaje nije objelodanilo informacije u vezi sa činjenicom da Društvo na dan 31. decembra 2015. godine nema dovoljan iznos plasiranih sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja u skladu sa zakonskim propisima. Društvo je pored toga ostvarilo značajne troškove sprovođenja osiguranja, koji za godinu koja se završava 31. decembra 2015. znatno prevazilaze realizovani režijski dodatak, tako da je jedan dio troškova sprovođenja osiguranja pokriven iz tehničke premije.
10. Kao što je objašnjeno u napomeni 2.1. „Osnova za pripremu finansijskih izvještaja“, Društvo nije objelodanilo sve napomene u ovim finansijskim izvještajima u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj.

Izveštaj nezavisnog revizora akcionarima Dunav osiguranja a.d. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Prema našem mišljenju, osim za učinke koji su opisani u paragrafu Osnova za mišljenje s rezervom, nekonsolidovani finansijski izvještaji fer prezentuju, u svim značajnim odrednicama, nekonsolidovani finansijski položaj Društva na dan 31. decembar 2015. godine, nekonsolidovane rezultate njegovoga poslovanja i nekonsolidovane novčane tokove za godinu koja tada završava u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Republici Srpskoj.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na napomenu 2.1. *Načelo stalnosti poslovanja* nekonsolidovanih finansijskih izvještaja koja ukazuje na činjenicu da Društvo nema dovoljan iznos plasiranih sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnog osiguranja u skladu s propisima Republike Srpske, te je ostvarila visoke troškova sprovođenja osiguranja. Uzevši u obzir gore navedene efekte u tačkama *Osnova za mišljenje s rezervom*, prikazani rezultat poslovanja, imovina te kapital i rezerve bili bi značajno manji od prikazanog, uslijed čega Društvo ne bi bila usklađeno sa zakonskim zahtjevima (minimalnih kapitalnih zahtjeva te pokrivača tehničkih pričuva), te bi postojala značajna neizvjesnost za sposobnost Društva da obezbijedi kontinuitet svog poslovanja u doglednom periodu, koja uveliko zavisi od dodatne podrške većinskog akcionara.

Nadalje, skrećemo pažnju na činjenicu da nismo revidirali usporedne podatke ovih nekonsolidovanih finansijskih izvještaja na dan 31. decembar 2014. godine i za godinu koja je tada završila te, sukladno tome, ne izražavamo mišljenje na njih. Finansijski izvještaji za Društvo na dan i za godinu koja je završila 31. decembra 2014. godine revidirani od strane drugog revizora, u čijem je izvještaju objavljenom 15. aprila 2015. godine izraženo kvalifikovano mišljenje na te nekonsolidovanih finansijske izvještaje.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
Podružnica Banja Luka
Jovana Dučića 13
78000 Banja Luka,
Republika Srpska, Bosna i Hercegovina

27. april 2016.

Za i u ime KPMG B-H d.o.o. za reviziju:

Vedran Vukotić
Rukovodilac Podružnice Banja Luka
FBiH ovlaštteni revizor
Broj licence 3090017124

Nekonsolidovani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za 2015. godinu

Opis	Aop	Napomena	31.12.2015.	31.12.2014.	Indeks
POSLOVNI PRIHODI (203+206+208+209+210+211+212)	201		22.033.024	23.437.158	94,01%
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja životnih osiguranja	203	4.1	736.219	700.828	105,05%
Prihod od ukidanja rezervisanja životnih osiguranja i reosiguranja	206	4.2	7.024	14.588	48,15%
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja	208	4.1	16.234.831	16.786.435	96,71%
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja i retrocesije u naknadi šteta neživotnih osiguranja	209	4.2	517.266	120.998	427,50%
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja	210	4.2	3.036.727	5.174.295	58,69%
Prihodi od povrata poreskih i drugih dadžbina, premije	211	4.2	92.415	0	0,00%
Drugi poslovni prihodi	212	4.2	1.408.542	640.014	220,08%
POSLOVNI RASHODI (214+233)	213		22.160.032	25.295.903	87,60%
FUNKCIONALNI RASHODI (215+223+229)	214		11.297.667	14.077.369	80,25%
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose (216 do 222)	215	4.3	599.448	955.050	62,77%
a) Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama životnih osiguranja	224+225	4.3.1	292.445	117.167	249,60%
b) Rezervisanja za štete, udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu životnih osiguranja	227	4.3.1	7.979	13.682	58,32%
Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i premije saosiguranja i reosiguranja (224+227)	223	4.3.1	300.424	130.849	229,60%
b) Naknade šteta, osiguranih suma, drugih ugovorenih iznosa i udjeli u štetama neživotnih osiguranja	230	4.3.1	6.546.428	6.378.500	102,63%
v) Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija neživotnih osiguranja	231	4.3.2	771.484	1.278.944	60,32%
g) Rezervisanja za štete i udjele u štetama i ostala rezervisanja po osnovu neživotnih osiguranja	232	4.3.3	3.079.883	5.334.026	57,74%
1.3. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja (230 do 232)	229	4.3	10.397.795	12.991.470	80,04%
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (234+237+243)	233	4.3	10.862.365	11.218.534	96,83%
2.1. Troškovi amortizacije i rezervisanja (235+236)	234	4.4	532.707	547.386	97,32%
2.2. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi (238 do 242)	237	4.5	5.747.054	4.794.200	119,88%
2.3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (244+245)	243	4.6	4.582.604	5.876.948	77,98%
III POSLOVNI DOBITAK (201-213)	246		0	0	0,00%
IV POSLOVNI GUBITAK (213-201)	247		127.008	1.858.745	6,83%
I FINANSIJSKI PRIHODI (249 do 252)	248	4.7	342.915	494.894	69,29%
II FINANSIJSKI RASHODI (254 do 257)	253	4.8	99.996	94.288	106,05%
III DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (246+248-253)(248-247-253)	258		115.911	0	0,00%
IV GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (247+253-248)	259		0	1.458.139	0,00%
I OSTALI PRIHODI (261 do 264)	260	4.9	1.478.785	1.531.559	96,55%
II OSTALI RASHODI (266 do 269)	265	4.10	1.379.558	3.567.329	38,67%
III Dobitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (260-265)	270		99.227	0	0,00%
IV Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (265-260)	271		0	2.035.770	0,00%
I Prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine (273 do 275)	272	4.9	167.742	11.180	1500,38%
II Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine (277 do 279)	276	4.11	347.483	358.582	96,90%
IV Gubitak po osnovu usklađivanja vrijednosti imovine (276-272)	281		179.741	347.402	51,74%
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	284	4.9	6.269	0	0,00%
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina	285	4.11	21.840	0	0,00%
1. Dobitak prije oporezivanja	286		19.826	0	0,00%
2. Gubitak prije oporezivanja	287		0	3.841.311	0,00%
Poreski rashodi perioda	288		11.436	0	0,00%
Neto dobitak tekuće godine	291		8.390	0	0,00%
Neto gubitak tekuće godine	292		0	3.841.311	0,00%

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Nekonsolidovani izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2015.

Opis	Aop	Napomena	31.12.2015.	31.12.2014.	Indeks
AKTIVA					
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja	002+008	4.12	13.130.113	14.099.455	93,12%
Dugoročni finansijski plasmani	016	4.13	3.376.484	2.148.588	157,15%
Gotovina na računima i u blagajni	055	4.15	515.169	114.754	448,93%
Potraživanja po osnovu premije i učešća u naknadi šteta	034	4.16	2.368.155	2.871.162	82,48%
Druga potraživanja	043+044	4.16	1.473.013	475.078	310,06%
Kratkoročni finansijski plasmani (046 do 054)	045	4.17	10.194.127	7.232.082	140,96%
Aktivna vremenska razgraničenja	059	4.18	3.740.657	3.706.126	100,93%
POSLOVNA AKTIVA			34.797.718	30.647.245	113,54%
Vanbilansna aktiva	063		1.035.836	0	0,00%
UKUPNO AKTIVA			35.833.554	30.647.245	116,92%
PASIVA					
Kapital (102+111+117-123)	101	4.19	14.601.846	8.769.022	166,52%
Akcijski kapital	102	4.19	16.522.901	12.725.500	129,84%
Emisiona premija	109	4.19	-4.077.327	0	0,00%
Revalorizacione rezerve	117	4.19	339.803	712.321	47,70%
Nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	118	4.19	546.138	199.193	274,18%
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	119	4.19	-58.955	-41.588	141,76%
Zakonske rezerve	111	4.19	1.320.896	212.238	622,37%
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	122	4.19	8.390		0,00%
Gubitak ranijih godina	124	4.19	0	-1.197.331	0,00%
Gubitak tekuće godine	125	4.19	0	-3.841.311	0,00%
Dugoročna rezervisanja (127 do 134)	126	4.20	1.543.870	1.486.800	103,84%
Dugoročne obaveze (137 do 144)	136	4.21	25.728	46.155	55,74%
Kratkoročni krediti	149		0	600.000	0,00%
Dobavljači	162	4.22	603.053	1.657.518	36,38%
Obaveze po osnovu šteta i ugovorenih iznosa	155	4.23	0	403.024	0,00%
Obaveze po premijama reosiguranja neživotnih osiguranja	158	4.24	179.866	427.342	42,09%
Obaveze za zarade, poreze, doprinose i druge obaveze	160+163	4.25	536.233	1.295.900	41,38%
Obaveze za porez iz rezultata	164		772	237.996	0,32%
Druga pasivna vremenska razgraničenja	173	4.26	1.263.916	1.382.926	91,39%
Rezervisanja za prenosne premije neživotno, i životno osiguranje, saosiguranje i reosiguranje	167+168+169	4.27	10.097.126	8.486.982	118,97%
Rezervisanja za štete neživotnog i životnog osiguranja, reosiguranje i saosiguranje	170+171+172	4.28	5.945.308	5.853.580	101,57%
POSLOVNA PASIVA			34.797.718	30.647.245	113,54%
Vanbilansna pasiva	175		1.035.836	0	0,00%
UKUPNO PASIVA			35.833.554	30.647.245	116,92%

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Nekonsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za 2015. godinu

Opis	Aop	31.12.2015.	31.12.2014.	Indeks
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI				
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivno (502 do 505)	501	21.221.096	16.035.036	132,34%
1. Prilivi od premije osiguranja, saosig i primljeni avansi	502	19.598.847	15.054.949	130,18%
2. Prilivi od premije reosiguranja i retrocesije	503	0	11.307	0,00%
3. Prilivi od učešća u naknadi šteta	504	479.989	102.048	470,36%
4. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	505	1.142.260	866.732	131,79%
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (507 do 514)	506	21.938.147	18.827.298	116,52%
1. Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama iz saosiguranja i dati avansi	507	7.239.632	6.087.266	118,93%
3. Odlivi po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i	509	1.101.606	983.785	111,98%
4. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	510	5.071.843	5.161.306	98,27%
5. Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja	511	5.655.912	4.898.494	115,46%
6. Odlivi po osnovu plaćenih kamata	512	92.199	93.238	98,89%
7. Odlivi po osnovu poreza na dobit	513	73.607	236.808	31,08%
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	514	2.703.348	1.366.401	197,84%
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-506)	515	0	0	0,00%
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (506-501)	516	717.051	2.792.262	25,68%
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA				
I. Prilivi gotovine iz investiranja (518 do 523)	517	6.403.834	3.168.230	202,13%
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	518	5.618.458	0	0,00%
4. Prilivi po osnovu kamata	521	333.385	503.487	66,22%
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih fina.plasm.	523	451.991	2.664.743	16,96%
II. Odlivi gotovine iz investiranja (525 do 528)	524	10.707.994	2.101.695	509,49%
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijs. plasmana	525	8.578.014	0	0,00%
3. Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	527	453.353	1.528.650	29,66%
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih fina. plasma.	528	1.676.627	573.045	292,58%
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (517-524)	529	0	1.066.535	0,00%
IV. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (524 - 524)	530	4.304.160	0	0,00%
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA				
I. Priliv gotovine iz finansiranja (532 do 535)	531	6.132.881	130.000	4717,60%
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	532	5.867.373	0	0,00%
3. Priliv po osnovu kratkoročnih kredita	534	0	130.000	0,00%
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	535	265.508	0	
II. Odlivi gotovine iz finansiranja (537 do 542)	536	711.255	203.770	349,05%
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	538	20.427	23.411	87,25%
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	539	600.000	180.359	332,67%
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	542	90.828	0	0,00%
III. Neto priliv gotovine iz finansiranja (531-536)	543	5.421.626	0	0,00%
IV. Neto odliv gotovine iz finansiranja (536-531)	544	0	73.770	0,00%
G. UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501+517+531)	545	33.757.811	19.333.266	174,61%
D. UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (506+524+536)	546	33.357.396	21.132.763	157,85%
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (545-546)	547	400.415	0	0,00%
E. NETO ODLIV GOTOVINE (546-545)	548	0	1.799.497	0,00%
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	549	114.754	1.914.251	5,99%
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	552	515.169	114.754	448,93%

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Nekonsolidovani izvještaj o promjenama u kapitalu za 2015. godinu

Opis	Aop	Akcionarski kapital i drugi oblici osnovnog kapitala	Revalorizacione rezerve	Prenesene rezerve (kursne razlike)	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve)	Akumulirani neraspoređeni dobitak / nepokriveni gubitak	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2013.god.	901	12.725.500	607.628	31.090	163.746	48.492	13.576.456
Efekti promjena u računov. polit.	902						
Efekti ispravke osnovnih grešaka	903						
Ponovo iskazano stanje na dan 31.12.2013. /01.01.2014. god	904	12.725.500	607.628	31.090	163.746	48.492	13.576.456
Efekti revalorizacije materijalnih i nemat. sredstava	905		104.693		48.492	-48.492	104.693
Efekti revalorizacije dugoročnih finansijskih plasmana	906			126.515			126.515
Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	909					-5.038.642	-5.038.642
Raspodjela dobiti	910						
Emisija akcionarskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911						
Stanje na dan 31.12.2014.god.	912	12.725.500	712.321	157.605	212.238	-5.038.642	8.769.022
Efekti promjena u računov. polit.	913						
Efekti ispravke osnovnih grešaka	914						
Stanje na dan 31.12.2014.god. / 01.01.2015	915	12.725.500	712.321	157.605	212.238	-5.038.642	8.769.022
Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916						
Efekti revalorizacije dugoročnih finansijskih plasmana	917			329.578			329.578
Kursne razlike nastale prevođenjem transakcija u stranoj valuti	918						
Ostali neto dobiti / gubici perioda koji nisu iskazani u bilansu uspjeha	919		-372.518				-372.518
Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	920					8.390	8.390
Smanjenje gubitka prethodnih godina na teret kapitala	921	-4.826.404			-212.238	5.038.642	0
Emisija akcionarskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922	9.944.701			-4.077.327		5.867.374
Smanjenje kapitala u korist zakonskih rezervi	922	-1.320.896			1.320.896		0
Stanje na dan 31.12.2015.god.	923	16.522.901	339.803	487.183	-2.756.431	8.390	14.601.846

Napomene na sljedećim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Napomene uz nekonsolidovane finansijske izvještaje

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Dioničko društvo za osiguranje "Kosig Dunav osiguranje" a.d., Banja Luka (u daljem tekstu Akcionarsko društvo za osiguranje "Kosig Dunav osiguranje" Banja Luka (u daljem tekstu "Društvo") osnovano je kao dioničko društvo za obavljanje poslova osiguranja imovine i lica "Kosig" d.d. Banja Luka 18. decembra 1991. godine.

Na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za rad broj 04-3597/08 od 05. juna 2002. godine o organizovanju Društva, u skladu sa Zakonom o osiguranju imovine i lica, Društvo mijenja naziv u Akcionarsko društvo za osiguranje "Kosig Dunav osiguranje" Banja Luka. Promjena naziva Društva upisana je u registar Osnovnog suda Rješenjem broj U/I-1603/2002 od 07. oktobra 2002. godine.

Na sjednici skupštine akcionara Kosig Dunav osiguranja od 11.06.2010. godine izglasana je odluka o izmjeni naziva Društva „KOSIG DUNAV OSIGURANJE“ a.d. Novi naziv Društva je Akcionarsko društvo za osiguranje "DUNAV OSIGURANJE" Banja Luka, odnosno u skraćenoj verziji "DUNAV OSIGURANJE" a.d. Banja Luka.

Promjena naziva Društva upisana je u registar Osnovnog suda Rješenjem broj 071-0-Reg-10-000996 dana 23.07.2010. godine.

U toku 2010. godine „Dunav osiguranje“ a.d. Banja Luka osnovalo je Društvo sa ograničenom odgovornošću, kao povezano pravno lice „Dunav auto“ d.o.o. , a na osnovu odluke broj 1526/2010. godine od dana 10.08.2010. godine. „Dunav auto“ d.o.o. spada u najmlađeg člana Dunav grupacije. Osnivanje Društva „Dunav auto“ d.o.o. upisano je u registar Osnovnog suda Rešenjem broj 057-0-Reg-10-001293 dana 18.08.2010. godine u Banja Luci.

Djelatnost Društva je osiguranje imovine i lica i ostali poslovi osiguranja za koje je Društvo dobilo saglasnost Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Društvo svoju unutrašnju organizaciju prilagođava potrebama razvoja svoje djelatnosti, u skladu sa utvrđenom poslovnom politikom.

Poslovi iz djelatnosti Društava obavljaju se u ograncima – direkcija i u glavnim filijalama, kao i teritorijalnim organizacionim dijelovima Društva.

U direkciji se obavljaju poslovi osiguranja, organizuje se, kontroliše i kordinira proces rada u oblasti osiguranja (za individualne korisnike i samostalne preduzetnike, za mala, velika i srednja preduzeća), životno osiguranje, zajednički poslovi u osiguranju, marketing, naknada šteta, finansijski poslovi, pravni poslovi, ljudski resursi i opšti poslovi, IT, interna revizija i aktuarski poslovi.

Društvo posluje na cijeloj teritoriji Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine. Najveći akcionar i većinski vlasnik je Kompanija „Dunav osiguranje“ a.d.o. Beograd

Članovi Upravnog odbora Društva na dan 31.12.2015. godine su:

1. Mr Mirko Petrović predsjednik;
2. Radica Rubežić, član;
3. Tanja Jovišić, član;
4. Ana Četković, član;
5. Stevo Aničić, član;
6. Dragan Bojić, član;
7. Zvonko Zindović, član;

Članovi Odbora za reviziju Društva na dan 31.12.2015. godine su:

1. Dragica Janković,
2. Vladanka Vučeljić,
3. Momčilo Dragić,

Direktor Društva na dan 31.12.2015. godine je generalni direktor Stevo Aničić dipl. pravnik.

Aktuari na dan 31.12.2015. godine su:

- Aktuar Društva za neživot je mr Vladimir Nikolić iz Bijeljine, broj licence: 05-526-6/09 od 15/08/2006.
- Aktuar Društva za život je mr Saša Mičić iz Bijeljine, broj licence: 04-352-2/06 od 06/10/2006.

Na dan 31. decembar 2015. godine, Društvo je obavljalo poslove osiguranja preko Direkcije u Banjoj Luci i 7 filijala (Banja Luka, Doboј, Trebinje, Prijedor, Sarajevo, Bijeljina od 11.06.2015. godine i Pale od 16.10.2015. godine).

Na dan 31. decembar 2015. godine Društvo ima 241 zaposlena radnika, dok je na dan 31. decembar 2014. godine bilo 200 radnika.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31. decembar 2015 i 2014. godine prikazana je u narednoj tabeli:

Kvalifikacija	31.decembar 2015.	31. decembar 2014.
NS	1	0
KV	23	13
SSS	120	87
VKV	2	2
VŠS	18	17
VSS	74	78
MR	3	2
DR	0	1
Ukupno	241	200

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Zakonski okvir finansijskog izvještavanja uključuje Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik RS, 94/15), računovodstvene standarde koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, a koji su objavljeni od strane Saveza računovođa i revizora Republike Srpske (na osnovu ovlaštenja Komisije za računovodstvo i reviziju BiH, Službeni Glasnik BiH 5/07), Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva (Službeni glasnik RS 84/09, 120/11) i Pravilnik o dodatnom računovodstvenom izvještaju – Aneksu (Službeni glasnik RS 106/12).

Na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske računovodstveni standardi koji se primjenjuju na finansijske izvještaje koji se izdaju za periode koje počinju 1. januara 2006. godine ili kasnije su Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (“prevedeni MSFI”) koji su prevedeni od strane Saveza računovođa i revizora u Republici Srpskoj (na osnovu ovlaštenja Komisije za računovodstvo i reviziju BiH, Službeni glasnik BiH 5/07).

Imajući u vidu zahtjeve lokalnih propisa Republike Srpske i razlike sa zahtjevima MSFI, rukovodstvo Društva ne izražava eksplicitnu i bezrezervnu izjavu o usaglašenosti priloženih finansijskih izvještaja sa MSFI, koji se primjenjuju na periode prikazane u priloženim finansijskim izvještajima. Shodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MSFI mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi se u potpunosti ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u saglasnosti sa MSFI.

Glavne razlike i problemi u vezi sa punom primjenom MSFI se mogu sumirati u sledećem:

- U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod prometa finansijskim instrumentima niti su često zvanične tržišne informacije raspoložive. Stoga, poštenu (fer) vrijednost često nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtijevaju MSFI.
- Nekonsolidovani finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanim novim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja (“Službeni glasnik RS”, broj 97/09) koji preuzima zakonom definisan potpun skup finansijskih izvještaja koji odstupa od onog definisanog u MRS 1 “Prikazivanje finansijskih izvještaja”, a uz to u pojedinim dijelovima, odstupa i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija predviđenih navedenim standardom.
- Rezervacija za štete se obračunava i evidentira u skladu sa važećim propisima iz oblasti osiguranja Republike Srpske koji nisu u punoj saglasnosti sa zahtjevima MSFI.
- Agencija za osiguranje Republike Srpske („Agencija“) propisuje od osiguravajućih društava minimalne i maksimalne postotke obezvredjenja potraživanja po osnovi osiguranja u ovisnosti o trajanju docnje, a koji mogu biti različiti od gubitaka izračunatih u skladu s MSFI.
- Prijevod MSFI ne mora biti usklađen s objavljenim MSFI od strane Međunarodnog odbora za revizijske standarde.

Nadalje, u ovim finansijskim izvještajima nisu objelodanjene sve informacije koje zahtijevaju Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, a odnose se na sljedeće napomene: izloženost rizicima koje proizlaze iz finansijskih instrumenata, informacije o fer vrijednosti finansijskih instrumenata, informacije vezane za osigurane rizike, stanje i kretanja osiguravajućih rezervi, ključne računovodstvene prosudbe koje su korištene u izradi ovih izvještaja informacije o transakcijama sa povezanim stranama te informacije o porezu na dobit.

Nekonsolidovani finansijski izvještaji su sastavljeni za period koji se završava na dan 31.12.2015.godine. Uporedne podatke predstavljaju nekonsolidovani finansijski izvještaji, za period koji se završio 31.12.2014. godine.

Tokom izrade finansijskih izvještaja za period koji se završava na dan 31.12.2015. godine izvršene su određene izmjene u klasifikaciji pojedinih bilansnih pozicija radi jasnije prezentacije uporednih podataka u skladu sa novim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja (“Službeni glasnik RS”, broj 97/09) i novim Pravilnikom o primjeni kontnog okvira za društva za osiguranje (“Službeni glasnik RS”, broj 97/09).

Konsolidovani finansijski izvještaji Društva i njihovih podružnica koje Društvo takođe mora objaviti se objavljuju kao zaseban dokument.

Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim standardima i propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj zahtjeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovanje vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Načelo stalnosti poslovanja

Nekonsolidovani finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koji podrazumijeva da će Društvo nastaviti svoje poslovanje na neodređeni period u predvidivoj budućnosti. Društvo na dan 31. decembar 2015. godine nema dovoljan iznos plasiranih sredstava za pokriće tehničkih rezervi neživotnog osiguranja u skladu s propisima Republike Srpske. Pored toga, Društvo je ostvarilo visoke troškove sprovođenja osiguranja koji znatno prevazilaze realizovani režijski dodatak, tako da je jedan dio troškova pokriven iz tehničke pričuve. Ove okolnosti ukazuju na značajnu neizvjesnost koja bi mogla dovesti u pitanje sposobnost Društva da obezbijedi kontinuitet svog poslovanja u doglednom periodu.

Tokom 2015. godine većinski vlasnik je povećalo akcionarski kapital uplatama u iznosu od 5.867 hiljada KM kako bi Društvo na dan 31. decembra 2015. udovoljavalo zakonskim zahtjevima za održanje minimalnog garantnog fonda.

Uprava vjeruje da je razumno i prikladno pripremiti finansijske izvještaje na osnovu načela stalnosti poslovanja i da ne postoji značajna neizvjesnost, koja će indicirati bilo šta drugo osim navedenog. Ukoliko iz bilo kojeg razloga Društvo ne bude u mogućnosti da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, navedeno će imati uticaj na sposobnost Društva da realizuje imovinu po njihovoj priznatoj vrijednosti i da izmiri obaveze u toku redovnog poslovanja po iznosima navedenim u finansijskim izvještajima.

Osnova mjerenja

Nekonsolidovani finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovi istorijskog troška ili amortizovanog troška umanjenog za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, tamo gdje je prikladno, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju te osnovna sredstva i investicione nekretnine koje se vode po fer vrijednosti.

Funkcionalna i prezentacijska valuta

Nekonsolidovani finansijski izvještaji iskazani su u Konvertibilnim markama („KM“) koja je funkcionalna valuta. Centralna banka Bosne i Hercegovine („CBBiH“) provodi politiku kursa na principu „currency board-a“ prema kojem je KM vezana za EUR u odnosu 1:1,95583 koji je korišten kroz 2015. i 2014. godinu. Očekuje se da će se ovo zadržati i u doglednoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Klasifikacija ugovora

Ugovori u kojima Društvo preuzima značajni rizik osiguranja od druge strane (vlasnika polise) prihvaćajući nadoknaditi štetu vlasniku polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvjesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na imatelja polise ili drugog korisnika osiguranja klasifikuju se kao ugovori o osiguranju.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena dobara, kursa, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s vlasnika polise na Društva nije značajan, klasifikuju se kao ugovori o ulaganju. Na datum izvještavanja Društvo nije imalo ugovore o ulaganju.

3.2. Prihodi od premija i prenosne premije

Prihodi od premije osiguranja predstavljaju fakturisane iznose premije u tekućem obračunskom periodu, uvećane za prenosne premije na početku godine i umanjene za prenosne premije, obračunate na kraju obračunskog perioda. Prihodi od premije osiguranja se unose u ukupan prihod u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju.

Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Upravni odbor Društva.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija (za sva osiguranja) i doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturiranih premija, koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda.

Provizije i drugi odgovarajući troškovi koje se odnose na prenosne premije se razgraničavaju i terete ukupan prihod u narednom periodu.

3.3. Prihodi po osnovu kamata

Prihod od kamata priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaje za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one koji se mjere po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope; tj. kamatne stope koja diskontuje očekivane buduće tokove novca na neto trenutnu vrijednost tokom perioda ugovora ili na trenutno efektivnu varijabilnu kamatnu stopu.

Prihodi po osnovu kamata odnosno finansijski prihodi se najvećim djelom odnose na plasmane deponovane u banci za pokriće 50% garantnog fonda i tehničke rezerve i kamate po obveznicama, a evidentiraju u obračunskom periodu u kome su nastali.

U okviru ostalih prihoda iskazuju se dobiti po osnovu prodaje nekretnina opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, prodaje HOV, naplaćena otpisana potraživanja i drugi.

3.4. Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete, osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija sredstava vrši na osnovu prosječne isplaćene štete u vrsti osiguranja kojoj ta šteta pripada. Prosječni iznos isplaćene štete izračunava se tako što se ukupni iznos

isplaćenih šteta podjeli sa brojem tih šteta. Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.

Rezerve za štete iz ugovora o osiguranju od odgovornosti koje se isplaćuju u obliku rente, obračunavaju se aktuarskim metodama u kapitalizovanim iznosima (sadašnja vrijednost budućih rentnih isplata). Rezerva se utvrđuje za svaku rentnu štetu posebno i pri tome se koriste tablice smrtnosti i diskontuje se stopom koja nije veća od 5% godišnje, te se uzima u obzir očekivano povećanje iznosa rente.

Rezervisanja za indirektne troškove obrade šteta iznose 0,5% od zbira rezervi za prijavljene štete i rezerve za nastale neprijavljene štete.

3.5. Rezervisanja za nastale a neprijavljene štete

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete utvrđuje se na osnovu statističkih podataka za nastale neprijavljene štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka. Društvo rezerve za nastale neprijavljene štete utvrđuje metodom očekivane kvote šteta i to na osnovu podataka o riješenim i rezervisanim nastalim prijavljenim, a neriješenim štetama ne uključujući rentne štete i metodom Chain Ladder (metoda ulančanih ljestvica).

Za obračunavanje rezervi za nastale neprijavljene štete po metodi Chain Ladder (metoda ulančanih ljestvica), koristi se trougao razvoja šteta koji se formira na osnovu podataka o razvoju šteta prema kriterijumu godine nastanka i godine plaćanja šteta na osnovu kojih se dobijaju kumulativni podaci o isplaćenim štetama po razvojnim godinama za svaku godinu nastanka. Na osnovu tih podataka izračunavaju se koeficijenti porasta plaćanja šteta po godinama nastanka i prosječni koeficijenti porasta plaćanja šteta za svaku razvojnu godinu. Prosječni koeficijenti porasta plaćanja šteta predstavljaju aritmetičku sredinu koeficijenta porasta plaćanja šteta po razvojnim godinama. Rezerve za nastale neprijavljene štete dobijemo kada ukupan iznos rezervi umanjimo za utvrđenu rezervu po osnovu nastalih prijavljenih, a neriješenih šteta.

3.6. Matematička rezerva osiguranja života

Rezervisanje sredstava po osnovu obaveza po premijama osiguranja života se obezbjeđuje u skladu sa važećim propisima za organizacije iz oblasti osiguranja i reosiguranja. Rezerva se obračunava primjenom načela matematike osiguranja života po neto prospektivnoj metodi.

Matematička rezerva je tehnička rezerva Društva namijenjena izmirivanju budućih obaveza po osnovu životnog osiguranja, ako su osiguranici prihvatili da učestvuju u riziku deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi.

3.7. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja iskazani su u bilansu uspjeha u stvarno nastalom iznosu.

3.8. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u konvertibilne marke po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna monetarnih pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

3.9. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su odrediva nemonetarna sredstva bez fizičkog sadržaja koja služe za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili se koriste u administrativne svrhe. Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38. Nematerijalna ulaganja, imaju korisni vijek trajanja duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke ulaganja veća od prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici Srpskoj, prema posljednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike. Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava uslove iz prethodnog stava ovog člana, priznaje se na teret rashoda perioda u kojem je nastalo.

Nematerijalna dugoročna sredstva se razvrstavaju:

- dugoročno odloženi troškovi razvoja,
- ulaganja u softver,
- uloženi u licence, koncesije, patente, robne marke i trgovačka prava,

- ulozi u prava višegodišnje upotrebe programskih rješenja,
- goodwill (dobro ime),
- druge dugoročno odložene pozicije (nematerijalna ulaganja predstavljaju ulaganja Društva po osnovu ugovora sa pravnim licima o poslovno – tehničkoj saradnji. Predmet ugovora su zajednička ulaganja u modernizaciju i izgradnju građevinskih objekata, ili nabavka opreme. Ugovori se potpisuju na period od 5 do 10 godina, u kome se ulaganja amortizuju).

Društvo priznaje ili vrednuje nematerijalna dugoročna sredstva u skladu sa MRS 38 - Nematerijalna sredstva i MRS 36 - Imparitet (obezvređenje).

Nematerijalna dugoročna sredstva se prvobitno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Troškovi koje je moguće pripisati pribavljanjem nematerijalnog sredstva povećavaju njegovu nabavnu vrijednost (troškove nabavke i sve troškove do aktiviranja nematerijalnog dugoročnog sredstva).

Nabavna vrijednost nematerijalnog dugoročnog sredstva, pribavljenog u razmjeni za drugo sredstvo se mjeri po fer vrijednosti.

Za priznavanje pojedinačnog sredstva kao i nepredmetnog dugoročnog sredstva moraju biti ispunjena dva uslova i to:

- uvjerenje da će buduće koristi povezane sa sredstvom dolaziti u Društvo i
- mogućnost da se njegova nabavna vrijednost primjereno izmjeri.

Naknadno mjerenje nematerijalnog sredstva se u troškove prenosi amortizacijom.

Amortizacija nematerijalnih sredstava se obračunava linearnom metodom.

Stope amortizacije su određene tako da je vrijednost nematerijalnog sredstva raspoređena u troškove u ocijenjenom periodu njegove koristi.

Društvo upotrebljava slijedeće amortizacione stope nematerijalnih dugoročnih ulaganja:

softver	5%-10%
druga nematerijalna dugoročna sredstva	10% -35%

Period i metod obračuna amortizacije pregleda se po isteku svake poslovne godine. Ukoliko se očekivani period korisnosti nematerijalnog dugoročnog sredstva značajno razlikuje od prvobitne cijene, period amortizacije se adekvatno mijenja. Ukoliko se očekivani efekat koristi mijenja, takođe se mijenja i metod amortizacije.

Početak obračuna amortizacije nematerijalnih dugoročnih sredstava je dan kada je sredstvo raspoloživo za upotrebu.

Nematerijalna dugoročna sredstva se moraju ponovo vrednovati ukoliko njihova knjigovodstvena vrijednost prelazi njihovu nadoknadivu vrijednost.

Kao nadoknativa vrijednost se uzima fer vrijednost prilikom upotrebe koja sadrži ocjenu prihoda i rashoda koji proizilaze iz budućih korišćenja sredstava, te upotrebe odgovarajuće diskontne stope prilikom priliva novčanih sredstava.

Obezvređenje nematerijalnih dugoročnih sredstava u odnosu na nadoknadivu vrijednost iskazuje se u okviru rashoda nastalih naknadnim vrednovanjem.

Ukoliko je knjigovodstvena vrijednost nematerijalnih dugoročnih sredstava niža od nadoknadive vrijednosti, ne vrši se ponovno vrednovanje.

Nematerijalna dugoročna sredstva se u pravilu naknadno ne vrednuju zbog naknadnog povećanja vrijednosti (nakon već sprovedenog knjiženja).

Pri otuđivanju nematerijalnog dugoročnog sredstva, razlika između knjigovodstvene i fer prodajne vrijednosti priznaje se kao poslovni prihodi ili rashodi.

3.10. Osnovna sredstva (nekretnine, postrojenja i oprema)

Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se i podliježu amortizaciji kao materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove za priznavanje prema MRS 16 - nekretnine, postrojenja i oprema.

prosječne bruto zarade po zaposlenom u Republici, prema posljednjem objavljenom podatku Republičkog organa nadležnog za poslove statistike.

Osnovna sredstva obuhvataju:

- zemljište,
- građevinske objekte,
- oprema osposobljena za upotrebu,
- osnovna sredstva u pripremi (u gradnji i izradi) i pripadajući rezervni dijelovi,

Priznavanje i vrednovanje osnovnih sredstava vrši se u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 36 - Imparitet.

Osnovna sredstva se početno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, nekretnine se vrednuju metodom revalorizacije, tako da knjigovodstvena vrijednost na dan bilansiranja odgovara fer vrijednosti nekretnina na taj dan umanjenoj za akumulirani trošak amortizacije i akumulirani trošak obezvređenja. Nekretnine su procijenjene na dan 31. decembar 2015. godine od strane nezavisnog procjenitelja.

Ostala osnovna sredstva se vrednuju metodom nabavne vrijednosti (troškovna metoda) tako da knjigovodstvena vrijednost na dan bilansiranja odgovara nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumulirani trošak amortizacije i akumulirani trošak obezvređenja.

Nabavna vrijednost pored nabavne cijene i svih davanja, odnosno neposrednih troškova nabavke, obuhvata i troškove za pribavljanje sredstava, kursne razlike povezane za nabavku (ukoliko je nabavke u stranoj valuti) kao i sve izdatke do njegove osposobljenosti za upotrebu.

Nabavna vrijednost pribavljenih osnovnih sredstava na bazi finansijskog zajma (lizinga) je jednaka fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja za zakup, ako je ona niža.

Nabavna vrijednost materijalnih osnovnih sredstava, pribavljena u razmjeni za drugo sredstvo se mjeri po poštenoj vrijednosti.

3.11. Amortizacija osnovnih sredstava

Amortizacija osnovnih sredstava se obračunava po metodi korisnog vijeka trajanja. Stope amortizacije su određene tako da je vrijednost osnovnih sredstava raspoređena u troškove u procijenjenom periodu njihove korisnosti. U okviru poslovne godine amortizacija se obračunava mjesečno upotrebom proporcionalne amortizacione stope.

Amortizacija se obračunava pojedinačno za svako osnovno sredstvo.

Društvo upotrebljava slijedeće amortizacione stope:

Glavne grupe osnovnih sredstva	Korisni vijek (godina)	Stopa (%)
<i>Kompjuteri</i>	4	25%
<i>Kancelarijski namještaj</i>	8	12,50%
<i>Rashladni uređaji</i>	6	16,50%
<i>Automobili</i>	6 god. i 5 mj.	15,50%
<i>Uređaji za mjerenje</i>	5	20%
<i>Građevinski objekti</i>	76	1,30%

Zemljište, umjetničke slike i druge trajne vrijednosti se ne amortizuju. Osnovna sredstva se amortizuju danom stavljanja u upotrebu, prema MRS 16 - paragraf 55. Obračun amortizacije ne prestaje kada se sredstvo ne koristi ili kada se ne koristi aktivno, osim ako je ono u potpunosti amortizovano. Na osnovna sredstva koja su u cjelosti otpisana ne obračunava se amortizacija. Trošak amortizacije se evidentira u bilansu uspjeha.

Ukoliko je došlo do povećanja vrijednosti osnovnog sredstva naknadnim ulaganjem, amortizacija se obračunava na uvećanu vrijednost sredstva.

3.12. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine Društva su nekretnine (zemljišta ili zgrade – ili djelovi zgrada – ili i jedno i drugo), koje Društvo kao vlasnik drži radi ostvarivanja zarade od izdavanja nekretnine ili radi uvećanja vrijednosti kapitala ili radi i jednog i drugog, a ne radi upotrebe za pružanje usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja ili prodaje u okviru redovnog poslovanja.

Investicione nekretnine su procijenjene na dan 31. decembar 2015. godine od strane nezavisnog procjenitelja.

Vrednovanje investicionih nekretnina nakon početnog priznavanja vrši se po metodu poštene (fer) vrijednosti, primjenom osnovnog postupka predviđenog MRS 40 – Investicione nekretnine Povećanje fer tržišne vrijednosti se iskazuje u okviru prihoda, a smanjenje u okviru rashoda perioda. U skladu sa tim, ne obračunava se amortizacija investicionih nekretnina, odnosno revalorizacija ili obezvređenje u skladu sa MRS 36.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investiciju nekretninu pripisuju se iskazanom iznosu te investicione nekretnine ako je vjerovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procijenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadno nastali izdaci priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

3.13. Obezvređenje vrijednosti nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava prikazane u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko nematerijalno ulaganje, odnosno osnovno sredstvo, postoji obezvređenje, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti. Obezvređenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Ako se kasnije poništi obezvređenje, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklih godinama nije računalo obezvređenje.

Poništenje obezvređenja se računa kao prihod tekućeg perioda ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvređenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

3.14. Finansijski plasmani (instrumenti / sredstva)

Za potrebe mjerenja finansijskog sredstvo nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se klasifikuju u četiri kategorije:

- (a) finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha;
- (b) ulaganja koja se drže do dospelja;
- (v) potraživanja i dati krediti;
- (g) finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju.

Sve finansijske plasmane koji se drže do jedne godine Društvo klasifikuje kao kratkoročne, dok one plasmane koji se drže u periodu dužem od jedne godine Društvo klasifikuje kao dugoročne.

Redovna kupovina i prodaja finansijskih sredstava se priznaje na datum trgovanja - datum kada se Društvo obavezalo da će kupiti ili prodati finansijsko sredstvo. Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva koja se ne iskazuju po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha. Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospelja se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

➤ Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijske imovine i raspodjele prihoda i rashoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće novčane isplate i primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva

ili finansijske obaveze. Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamatne stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

➤ **Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha su:**

a) finansijska sredstva koja zadovoljavaju bilo koji od sledećih uslova:

- stečena sa ciljem prodaje i/ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti; predstavljaju dio portfolija finansijskih sredstava, kojima se upravlja zajedno i za koje postoji dokaz da su finansijska sredstva za kratkoročno ostvarenje dobiti; ili
- derivati, osim ako su označeni kao i predstavljaju dio efektivnog hedžing instrumenta.

b) posle početnog priznanja naznačena od strane entiteta po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva namijenjena trgovanju se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost kod ovog tipa finansijskih sredstava ne uključuje transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati kupovini/sticanju/izdavanju finansijskog sredstva. Ovi troškovi se u celosti evidentiraju na teret bilansa uspjeha u trenutku kupovine/sticanja/izdavanja.

Fer vrijednost finansijskog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja je uobičajeno transakciona cena. Naknadno mjerenje finansijskih sredstava namenjenih trgovanju se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuju na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva. Promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava namenjenih trgovanju obuhvataju se u korist/na teret bilansa uspjeha perioda u kome su nastale.

➤ **Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeća**

Ulaganja u hartije od vrijednosti koje se drže do dospelosti vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Amortizovana vrijednost je nabavna vrijednost umanjena za otplate glavnice, korigovana za svaku razliku između nabavne vrijednosti i iznosa dospelosti umanjena za bilo koji otpis usled obezvređenja ili nenaplativosti.

Efektivna kamatna stopa (efektivni prinos) je stopa po kojoj se diskontuje očekivani tok budućih gotovinskih plaćanja do dospeća.

Prihodi nastali u periodu držanja hartija od vrijednosti u portfoliju Društva se prikazuju kao prihodi od kamata. Sve kupovine i prodaje hartija od vrijednosti se računovodstveno evidentiraju u momentu transakcije.

➤ **Potraživanja i dati krediti**

Sva potraživanja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti uz oduzimanje za ispravku vrijednosti po osnovu obezvređenja vrijednosti ili nenaplativosti.

Dati krediti – zajmovi se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti, korišćenjem metoda efektivne kamatne stope umanjeni za procijenjeno umanjeno vrijednosti.

Amortizovana vrijednost je nabavna vrijednost umanjena za otplate glavnice, korigovana za svaku razliku između nabavne vrijednosti i iznosa dospelosti umanjena za bilo koji otpis usled obezvređenja ili nenaplativosti.

Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamata ne bi bilo materijalno značajno.

➤ **Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju**

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju obuhvata sve instrumente koji nisu klasifikovani u prethodne grupe finansijskih instrumenata.

Početno mjerenje finansijskih sredstava koja su raspoloživa za prodaju vrši se po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji se direktno mogu pripisati njihovoj kupovini/sticanju/izdavanju.

Naknadno mjerenje finansijskih sredstava koja su raspoloživa za prodaju se vrši po fer vrijednosti. Fer vrijednost se određuju na aktivnom tržištu (berzi) i predstavlja ponuđenu cenu berze na dan vrednovanja finansijskog sredstva ili u slučaju odsustva aktivnog tržišta, na osnovu najbolje procjene kompanije o iznosu fer vrijednosti navedenih ulaganja korišćenjem metoda diskontovanja novčanih tokova ili oslanjanjem na mišljenje nezavisnog eksperta.

Dobici i gubici od usklađivanja vrijednosti priznaju se u korist, odnosno na teret revalorizacionih rezervi u okviru kapitala kroz bilans stanja, odnosno u korist nerealizovanog dobitka po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, odnosno u korist nerealizovanog gubitka po osnovu fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju.

3.15. **Potraživanja za premije**

Potraživanja za premije obuhvataju potraživanja za premiju i učešća u naknadama šteta u zemlji i inostranstvu.

Ispravka vrijednosti potraživanja iz poslovanja vrši se u skladu sa Pravilnikom Agencije za osiguranje RS o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija društva za osiguranje i Pravilnikom kojeg je na osnovu pomenutog donijelo Društvo.

Sva potraživanja se razvrstavaju prema sljedećim kriterijima:

A - Prva kategorija (od 5% do 10%):

- potraživanja od dužnika čija je finansijska sposobnost zadovoljavajuća po svim kriterijumima,
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje blagovremeno, a izuzetno s docnjom do tri mjeseca;

B - Druga kategorija(od 25% do 50%):

- potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća, ali se ne očekuje njeno pogoršanje, osim potraživanja od nesolventnog i nelikvidnog dužnika,
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do pet, a izuzetno s docnjom do šest mjeseci;

C - Treća kategorija (od 50% do 75%):

- potraživanja od dužnika čija finansijska sposobnost nije zadovoljavajuća posebno ako se uzme u obzir kriterijum solventnosti ili likvidnosti,
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom do sedam, a izuzetno s docnjom do devet mjeseci;

D - Četvrta kategorija (100%):

- potraživanja od dužnika u stečaju ili od dužnika za koga se osnovano može očekivati da će nad njim biti otvoren stečaj,
- potraživanja od dužnika koji svoje obaveze izmiruje s docnjom od preko devet mjeseci,
- potraživanja od dužnika koji obaveze po osnovu premije neživotnog osiguranja ne plaća poslije isteka perioda osiguranja, a ako je taj period duži od jedne godine, ne plaća ih poslije isteka godinu dana od započinjanja perioda osiguranja za tu godinu,

Nenaplativa premija i potraživanja se otpisuju nakon što su iscrpljene sve mogućnosti za naplatu. Iznos otpisanih potraživanja se prikazuje u bilansu uspjeha kao rashod ukoliko već nisu bila na ispravci vrijednosti. Većina potraživanja po tom osnovu imaju već formirane ispravke vrijednosti.

Sva naknadno naplaćena potraživanja knjiže se kao prihod od naplaćenih otpisanih potraživanja u bilansu uspjeha i priliv novčanih sredstava u bilansu stanja.

Ukoliko i pored svih preduzetih aktivnosti (sudskih, vansudskih i sl.) potraživanja ne mogu da se naplate, vrši se njihovo trajno isknjižavanje iz bilansa u skladu sa posebnim odlukama i politikama Društva.

3.16. **Gotovinski ekvivalenti i gotovina**

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva u konvertibilnim markama i stranoj valuti, sredstva na „km“ i deviznim računima kod poslovnih banaka.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina uključuju gotovinu u blagajni, depozite kod komercijalnih banaka, kao i likvidna sredstva koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u stranoj valuti se procjenjuju primjenom srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Obračunate kursne razlike po ovom osnovu knjiže se na teret finansijskih prihoda ili finansijskih rashoda.

3.17. Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina, osim imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, procijenjena je za indikatore umanjenja na svaki datum bilansa stanja. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmjenjeni. Za akcije koje ne kotiraju na berzi a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive hartije od vrijednosti klasifikovane kao raspoložive za prodaju i potraživanja po finansijskom zajmu, objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika,
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice,
- mogućnost da će dužnik doći u stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

3.18. Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt.

Ako Društvo ne prenese niti suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

3.19. Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se inicijalno priznaju u iznosu primljenih sredstava. Nakon početnog priznavanja finansijske obaveze se mjere u iznosu po kome je obaveza početno priznata umanjena za otplate, uvećana za iznose kapitalizovanih kamata i umanjena za bilo koji otpis. Finansijske obaveze su iskazane po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Obaveze po osnovu kamata na finansijske obaveze se evidentiraju na teret finansijskih rashoda u periodu na koji se odnose i prikazuju u okviru ostalih kratkoročnih obaveza. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

3.20. Izdvojena sredstva za preventivu

Izdvojena sredstva za preventivu obrazuju se izdvajanjem u visini od 1,5 % ostalih osiguranja. Izdvojena sredstva za preventivu se mogu koristiti za potrebe preventive u skladu sa internim aktom i propisima za preventivu kao i evropskim standardima donijetim od Evropskog komiteta osiguranja.

3.21. Porezi i doprinosi

➤ Porez na dobitak – tekući

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/06), a koji se primjenjuje od 01. januara 2007. godine. Konačan porez na dobitak se plaća po zvaničnoj stopi poreza na dobitak u visini od 10% od iznosa dobitka utvrđenog poreskom prijavom. Oporezivi dobitak prikazan u poreskoj prijavi uključuje dobitak, prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha, korigovan za razlike definisane Zakonom o porezu na dobit Republike Srpske. Ove korekcije se, uglavnom, odnose na isključivanje troškova koji se ne priznaju.

Poreski propisi Republike Srpske predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao umanjenje poreske osnovice u budućim periodima. Međutim gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

➤ **Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze**

Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze se obračunavaju za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa odloženih poreza na dobit.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska potraživanja se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziv dobitak od koje se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

➤ **Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata**

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima, radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

➤ **Porez na dodatu vrijednost**

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost (“Službeni list BiH”, broj 9/05) uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine, počevši od 1. januara 2006. godine, čime je zamijenjen dosadašnji sistem oporezivanja primjenom poreza na promet proizvoda

i usluga. Članom 25. navedenog Zakona usluge osiguranja i reosiguranja su oslobođene plaćanja poreza na dodatu vrijednost.

3.22. Naknade zaposlenima

➤ **Porezi i doprinosi**

U skladu sa propisima Republike Srpske i usvojenom računovodstvenom politikom Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima, kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze podrazumijevaju poreze i doprinose obračunate na teret bruto plata zaposlenih koje je poslodavac dužan platiti prilikom isplate neto primanja.

➤ **Obaveze po osnovu otpremnina**

U skladu sa Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, prilikom odlaska u penziju u visini tri prosječne plate Preduzeća ili tri prosječne plate radnika, ako je to za njega povoljnije.

Na osnovu MRS 19 “Naknade zaposlenima” zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

3.23. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti onih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i u slučajevima kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Fer vrijednost, za ove potrebe, se definiše kao vrijednost po kojoj se sredstvo može realizovati, ili obaveza izmiriti, na dobrovoljnoj bazi između subjekata koji su upoznati sa stanjem tih sredstava, odnosno obaveza.

Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u uslovima kupoprodaje finansijskih instrumenata. Shodno tome, u takvom okruženju često nije moguće pouzdano utvrditi pravičnu vrijednost. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju pravičnu vrijednost, koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja

3.24. Prihodi

Prihodi obuhvataju prihode od uobičajenih aktivnosti Društva (poslovne i finansijske prihode) i dobitke. Uobičajene, redovne aktivnosti Društva jesu sve aktivnosti koje Društvo preduzima u djelokrugu svog rada, kao i aktivnosti koje su s njima povezane i podržavaju taj rad i iz njega proizlaze, ili imaju propratni karakter.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, hartija od vrijednosti i ostale prihode.

Na računima prihoda obuhvataju se poslovni prihodi, finansijski prihodi i ostali prihodi, koji uključuju i prihode po osnovu storniranja obezvređenja sredstava.

3.25. Rashodi

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva, kao i gubitke.

Na računima rashoda obuhvataju se poslovni rashodi, finansijski rashodi i ostali rashodi, koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja sredstava.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda.

Gubici uključuju gubitke proizašle iz prodaje dugoročnih sredstava. Rashodi, takođe, uključuju nerealizovane gubitke po osnovu kursnih razlika.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Prihodi od premije osiguranja

Struktura prihoda po osnovu premije AOP 203 i 208 za period januar - decembar 2015 i 2014. godine je sledeća:

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
60000000	Prihod tehničke premije život	203	618.250	588.979	3,64%	3,37%	104,97%
60010000	Prihod režijske premije	203	118.374	111.814	0,70%	0,64%	105,87%
60100000	Prihod PP tehničke premije život	203	-406	34	0,00%	0,00%	-1179,12%
61100000	Prih.teh.prem.AO, kasko i ostalo	208	12.479.228	11.082.433	73,53%	63,37%	112,60%
61101000	Prih.PP teh.prem. osig.AO, kasko i ostalo	208	-1.603.028	773.440	-9,45%	4,42%	-207,26%
61101100	Prihod PP -Reosiguranja	208	-110.610	0	-0,65%	0,00%	0,00%
61110000	Prih.rež.prem.osig.AO, kasko i ostalo	208	5.386.248	4.798.337	31,74%	27,44%	112,25%
61120000	Prih.prev.prem.osig.AO, kasko i ostalo	208	89.021	118.761	0,52%	0,68%	74,96%
61300000	Prihodi od premije saosiguranja	208	682	39.549	0,00%	0,23%	1,72%
61310000	Prihodi prenosne premije saosiguranja -Aktivno	208	0	-6.019	0,00%	-0,03%	0,00%
61320000	Prihodi prenosne premije saosiguranja - Pasivno	208	-6.709	-20.065	-0,04%	-0,11%	33,44%
61400000	Prihod od premije reosiguranja	208	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
61410000	Prihod od prenosne premije reosiguranje	208	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
	Ukupno:		16.971.050	17.487.263	100,00%	100,00%	97,05%

Ostvarena fakturisana premija u periodu 01.01. – 31.12.2015. godine iznosi 18.749.908 KM i u odnosu na isti period prethodne godine veća je za 12,01%. Po izvršenom obračunu prenosne premije Društvo je utvrdilo visinu prihoda po osnovu premije osiguranja.

Prihodi od premije iznose 16.971.050 KM, od čega prihodi životnog osiguranja iznose 736.219 KM, a prihodi neživotnog osiguranja iznose 16.234.831 KM. Prihodi od premije manji su u odnosu na isti period prethodne godine za 2,95%.

Raspodjela premije osiguranja u periodu 01.01. – 31.12.2015. godine

Opis	Tehnička premija	Preventiva	Režijski dodatak	UKUPNO
Osiguranje AO	8.416.405		3.607.046	12.023.451
Ostale vrste osiguranja	4.121.504	89.128	1.779.201	5.989.833
Ukupno neživot	12.537.909	89.128	5.386.247	18.013.284
Životno osiguranje	574.683		99.783	674.466
Dodatna osiguranja uz osi.života	43.567		18.591	62.158
Ukupno život	618.250	0	118.374	736.624
UKUPNO PREMIJA	13.156.159	89.128	5.504.621	18.749.908

Pregled fakturisane premije po vrstama osiguranja u periodu 01.01.-31.12.2015. godine.

R b	Kategorija	Ostvareno 31.12.2015.	Ostvareno 31.12.2014.	% učešća u premiji	Indeks 2015/ 2014
1	2	3	4	5	6
1	Osiguranje nezgode	1.655.936	1.810.968	8,83%	91,44%
2	Zdravstveno osiguranje	189.063	201.233	1,01%	93,95%
3	Osi. voz. koja se kreću na kopnu ,osi šin vozi	1.484.741	1.617.351	7,92%	91,80%
4	Osiguranja vozila koja se kreću po šinama				
5	Osigura. vazduhoplova				
6	Osiguranje plovila	1.951	13.430	0,01%	14,53%
7	Osigur. robe u prevozu	174.067	440.965	0,93%	39,47%
8	Osi imovine od požara i prirodnih sila	1.323.860	1.981.499	7,06%	66,81%
9	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	969.511	1.034.559	5,17%	93,71%
10	Osig. od odgovornosti za motorna vozila	12.023.451	8.745.695	64,13%	137,48%
11	Osi. od građanske odgovo. za vazduhoplove				
12	Osi. od opošte građanske odgovo za brodove				
13	Osiguranje od opošte građanske odgovornosti	124.572	171.441	0,66%	72,66%
14	Osiguranje kredita	64.035	3.000	0,34%	2.134,50%
15	Osiguranje garancija				
16	Osigu od različitih finansijskih gubitaka	2.097	19.020	0,01%	11,03%
17	Osi. tr. pravne zaštite				
18	Osiguranje pomoći				
Ukupna premija-neživot		18.013.284	16.039.161	96,07%	112,31%
19	Osiguranje života	736.624	700.797	3,93%	105,11%
Ukupna premija		18.749.908	16.739.958	100,00%	112,01%

4.2. Ostali funkcionalni prihodi

Struktura ostalih funkcionalnih prihoda AOP 206,209, 210, 211 i 212 u periodu januar- decembar 2015. i 2014. godine obuhvata:

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
62000000	Prihod po osnovu učešća u naknadi šteta reosiguranja	209	459.160	120.998	9,07%	2,03%	379,48%
62100000	Prihodi po osnovu saosiguranja i reosiguranja	209	58.106	0	1,15%	0,00%	0,00%
63000000	Prihod od ukidanja rezervi za nast. prijav. štete	210+	1.906.309	4.929.421	37,66%	82,85%	38,67%
63900000	Prihod od ukidanja ostalih rezervisanja neživot štete	210	1.070.988	259.462	21,16%	4,36%	412,77%
63910000	Prihodi od ostalih rezervisanja neživot – mrs-19	210	66.454	0	1,31%	0,00%	0,00%
64000000	Prihod od povrata poreskih i dr dadžbina	212	68.398	0	1,35%	0,00%	0,00%
64100000	Prihodi od prodaje oštećenih stvari	212	2.500	0	0,05%	0,00%	0,00%
64910000	Ostali prihodi od povrata	212	21.517	0	0,43%	0,00%	0,00%
65100000	Prihod od provizije po ugovoru o reosiguranju	212	82.432	90.192	1,63%	1,52%	91,40%
65210000	Prihod od regresa	212	867.833	322.133	17,14%	5,41%	269,40%
65300000	Prihod od zakupnina	212	42.249	33.525	0,83%	0,56%	126,02%
65900000	Ostali prihodi od povrata	212	3.747	0	0,07%	0,00%	0,00%
65920000	Prihodi po osnovu dobijenih sporova	212	500	57.781	0,01%	0,97%	0,87%
65920001	Prihod po osnovu dobijenih sporova takse, kamata	212	229.095	50	4,53%	0,00%	458189,02%
65921000	Prihodi od prodate zelene karte	212	121.688	92.254	2,40%	1,55%	131,91%
65922000	Prihodi od uslužnih zapisnika MUP-a	212	90	120	0,00%	0,00%	75,00%
65923000	Prihodi od uslužnih šteta	212	60.908	43.959	1,20%	0,74%	138,56%
Ukupno:			5.061.974	5.949.895	100,00%	100,00%	85,08%

4.3. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Društvo je ostvarilo rashode za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose u iznosu od 599.448 KM. AOP 216, 218, 219, 220 i 222 kako slijedi:

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
50000000	Matematička rezerva	216	120.909	401.002	20,17%	41,99%	30,15%
50210000	Doprinosa za preventivu neživot	218	89.128	118.761	14,87%	12,44%	75,05%
50300000	Vatrogasni doprinos	219	60	60	0,01%	0,01%	100,00%
50410000	Doprinosa zaštitnom fondu RS	220	171.983	168.052	28,69%	17,60%	102,34%
50411000	Troškovi biroa BiH	220	36.554	70.618	6,10%	7,39%	51,76%
50412000	Troškovi Agencije za osiguranje RS	220	164.452	181.715	27,43%	19,03%	90,50%
50413000	Doprinosa zaštitnom fondu FBiH	220	12.021	12.160	2,01%	1,27%	98,86%
50414000	Troškovi Agencije za nadzor FBiH	220	4.341	2.682	0,72%	0,28%	161,75%
	Ukupno:		599.448	955.050	100,00%	100,00%	62,77%

Obračun doprinosa za preventivu izvršen je u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodataka u iznosu od 1,5%, od zaključene premije, osim premije osiguranja od odgovornosti za motorna vozila.

Vatrogasni doprinos obračunat je u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara u visini od 0,04% od poslovnih prihoda.

Na osnovu obračuna Zaštitnog fonda Republike Srpske, Zaštitnog fonda BiH i Biroa ZK BiH, utvrđena je visina doprinosa zaštitnom fondu za pokriće izdataka za štete po osnovu nepoznatih i neosiguranih vozila.

4.3.1. Likvidirane štete životno i neživotno osiguranje

Likvidirane i rezervisane štete životnog osiguranja pozicija AOP 224 i 227.

Likvidirane štete životnog osiguranja

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
51000000	Naknada šteta životno osiguranje	224	292.445	117.167	97,34%	89,54%	249,60%
51500000	Rezervacije za nastale neprijavljene štete život	227	3.901	13.682	1,30%	10,46%	28,51%
51700000	Ostala rezervisanja po osnovu životnog osiguranja	227	4.078	0	1,36%	0,00%	0,00%
	Ukupno:		300.424	130.849	100,00%	100,00%	229,60%

Do povećanja likvidiranih šteta po osnovu životnog osiguranja u odnosu na prethodnu godinu došlo je uslijed likvidacije šteta po osnovu isteka polisa životnog osiguranja.

Bruto rashodi iz isplate šteta neživotnog osiguranja pozicija AOP 230 su kako slijedi:

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
52000000	Naknada šteta nezgoda neživot	230	1.503.681	1.270.850	22,97%	19,92%	118,32%
52100000	Štete obavezna osiguranja AO i kasko	230	3.427.559	4.124.134	52,36%	64,66%	83,11%
52125000	Tr. Za pri. I povr. Poslove za izviđanje i procjenu	230	1.360	49	0,02%	0,00%	2789,74%
52126000	Adv. Usluge za izviđanje i procjenu	230	0	4.400	0,00%	0,07%	0,00%
52127000	Ostali troš. Za izviđ. I procjenu	230	160	0	0,00%	0,00%	0,00%
52128000	Adm. Takse za pribavljanje	230	2.200	2.105	0,03%	0,03%	104,51%
52129000	Troš. Za izradu fotog. O nastalim šteta	230	272	714	0,00%	0,01%	38,11%
52150000	Troškovi vještačenja	230	19.890	14.887	0,30%	0,23%	133,61%
52180000	Dr. Tr. U vezi sa štetama	230	50.220	52.848	0,77%	0,83%	95,03%
52200000	Štete neobavezna osiguranja	230	1.503.793	903.137	22,97%	14,16%	166,51%
52400000	Udjeli u štetama saosiguranja i reosiguranja	230	37.293	5.376	0,57%	0,08%	693,61%
	Ukupno:		6.546.428	6.378.500	100,00%	100,00%	102,63%

Rashodi naknade šteta i ugovorenih iznosa osiguranja predstavljaju rashode za isplatu naknada šteta i osiguranih suma i drugih ugovorenih iznosa koji se isplaćuju osiguranicima, odnosno korisnicima osiguranja. U periodu 01.01. – 31.12.2015. godine likvidirane su štete u ukupnom iznosu od 6.727.478 KM, od čega likvidirane štete neživotnih osiguranja iznose 6.435.033 KM, a likvidirane štete životnih osiguranja iznose 292.445 KM. U odnosu na isti period prethodne godine likvidirane štete su veće za 4,87%. Likvidirane štete po osnovu saosiguranja iznose 37.293 KM. Učešće likvidiranih šteta u ukupnoj fakturiranoj premiji iznosi 35,88%, što je manje u odnosu na prethodnu godinu kada je ovo učešće iznosilo 38,32%.

4.3.2. Rashodi po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesije neživotnih osiguranja

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
52300000	Troškovi premije saos. I reosiguranja-obavezna biro BiH	231	160.447	179.970	20,80%	14,07%	89,15%
52320000	Troškovi premije saos. I reosiguranja-neob. Bosna –Re	231	115.813	192.672	15,01%	15,06%	60,11%
52330000	Troškovi premije saosiguranja i reosiguranja Dunav – Re	231	493.722	900.225	64,00%	70,39%	54,84%
52340000	Troškovi premije saosiguranja i reosiguranja Jahorina	231	1.502	6.077	0,19%	0,48%	24,71%
	Ukupno:		771.484	1.278.944	100,00%	100,00%	60,32%

Rashodi po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja na dan 31.12.2015. godine iznose 771.484 KM. Društvo je zaključilo ugovore sa reosiguravačima „Dunav RE“ Beograd i „Bosna RE“ Sarajevo, dok se za zelene karte reosiguranje vrši preko Biroa zelene karte BiH.

4.3.3. Rashodi po osnovu rezervisanih šteta

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
52600000	Rezervisanje za prijavljene a nelikvidirane štete	232	1.865.211	4.453.259	60,56%	83,49%	41,88%
52600001	Rezervisanje za rente	232	133.313	277.404	4,33%	5,20%	48,06%
52600002	Rezervisanja za nastale neprijavljene štete	232	1.081.359	602.710	35,11%	11,30%	179,42%
52700000	Rezervacije za udjele u štetama saosiguranja i reosiguranja	232	0	653	0,00%	0,01%	0,00%
	Ukupno:		3.079.883	5.334.026	100,00%	100,00%	57,74%

4.4. Amortizacija

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
530	Troškovi amortizacije	235	532.707	470.967	100,00%	86,04%	113,11%
535	Troškovi rezervisanja			76.419	0,00%	13,96%	0,00%
	Ukupno:		532.707	547.386	100,00%	100,00%	97,32%

Amortizacija osnovnih sredstava se obračunava po metodi korisnog vijeka trajanja. Stope amortizacije su određene tako da je vrijednost osnovnih sredstava raspoređena u troškove u procijenjenom periodu njihove korisnosti. U okviru poslovne godine amortizacija se obračunava mjesečno upotrebom proporcionalne amortizacione stope.

4.5. Ostali troškovi sprovođenja osiguranja
Pozicija AOP 238, 239, 240, 241 i 242 kako slijedi:

Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
Troškovi materijala, goriva energije, rez. dijelova i auto guma	238	501.845	430.180	8,73%	8,97%	116,66%
Troškovi provizije	239	445.711	318.238	7,76%	6,64%	140,06%
Troškovi usluga i zakupnina	240	1.254.236	1.348.301	21,82%	28,12%	93,02%
Troškovi reklame i propagande	240	2.679.186	1.685.979	46,62%	35,17%	158,91%
Troškovi reprezentacije	241	65.809	79.039	1,15%	1,65%	83,26%
Troškovi premije osiguranja	241	47.283	48.236	0,82%	1,01%	98,02%
Troškovi naknada, poreza i doprinosa	242	316.760	427.579	5,51%	8,92%	74,08%
Troškovi platnog prometa, članarine i nakn. Za bank. Usl.	241	51.612	57.342	0,90%	1,20%	90,01%
Troškovi neproizvodnih usluga	241	235.077	255.618	4,09%	5,33%	91,96%
Ostali nematerijalni troškovi	241	149.535	143.688	2,60%	3,00%	104,07%
Ukupno:		5.747.054	4.794.200	100,00%	100,00%	119,88%

- Troškovi materijala se odnose na utrošeni kancelarijski materijal 83.929 KM, materijal za održavanje sredstava za rad 10.812 KM, utrošeni ostali materijal 332 KM i troškove zaštite na radu 1.161 KM, troškovi goriva i energije se odnose na utrošeno gorivo i mazivo 258.821 KM, energiju 77.697 KM i utrošena toplotna energija 43.522 KM, troškovi rezervnih dijelova za održavanje sredstava za rad iznose 17.966 KM, troškovi sitnog inventara 2.405 KM, troškovi auto guma 5.200 KM.
- Troškovi provizije se odnose na:
 - Troškovi provizije preduzetnika 176.293 KM
 - Troškovi provizije pravnih lica 226.790 KM
 - Ugovor o djelu 8.818 KM
 - Troškovi posredovanja..... 33.810 KM
- Troškovi usluga i zakupnina se odnose na:
 - Zakupninu poslovnog prostora 742.756 KM
 - Ostale zakupnina 134.136 KM
 - Troškovi usluga – ERC 103.023 KM
 - Usluge tehničkog pregleda 1.151 KM
 - PTT troškovi 75.302 KM
 - Troškovi fiksnih telefona 81.719 KM
 - Troškovi mobilnih telefona 33.964 KM
 - Komunalne usluge 29.460 KM
 - Troškovi prevoza 9.375 KM
 - Ostale usluge 43.350 KM
- Troškovi reklame i propagande se odnose na:
 - Troškovi reklame TV, radio, štampa 65.001 KM
 - Troškovi reklamnog materijala 64.973 KM
 - Oglašavanje bilbordi 8.773 KM
 - Troškovi davanja polisa gratis – životno osiguranje 996 KM
 - Troškovi za poklone 4.832 KM
 - Troškovi promotivnih aktivnosti 927 KM
 - Zakup prostora-isticanje reklame na vozilima 185 KM
 - Promocija kompanije u javnosti- tp 900.074 KM
 - Promocija kompanije u javnosti- bon 1.155.988 KM
 - Marketinška partnerstva 301.016 KM
 - Brendiranje prostora 9.216 KM
 - Sponzorstvo 86.945 KM
 - Donatorstvo 9.052 KM
 - Ostali troškovi za reklamu 71.208 KM
- Troškovi reprezentacije i se sastoje se od troškova ugostiteljskih usluga 55.275 KM i ostali troškovi reprezentacije 10.534 KM.

- Troškovi premije osiguranja neživot 47.283 KM.
- Troškovi naknada se, najvećim dijelom, odnose na troškove ostalih poreza 62.387 KM, doprinosa 125.358 KM, doprinos solidarnosti 35.901 KM, posebne republičke i komunalne takse 87.281 KM i naknadu za korištenje komunalnih dobara 5.833 KM.
- Troškovi platnog prometa iznose 46.059 KM, bankarskih usluga 1.159 KM, platne kartice 194 KM i članarine i doprinosi komorama 4.200 KM.
- Troškovi neproizvodnih usluga obuhvataju troškove usluga čišćenja 2.383 KM, troškove vještačenja i arbitraže 21.830 KM, troškovi brokerskih usluga 30.478 KM, troškovi advokatskih usluga 23.721 KM, troškove novina, časopisa i stručne literature 8.202 KM, troškove usluga u vezi sa stručnim usavršavanjem 7.945 KM, troškovi zdravstvenih usluga 1.860 KM, troškovi aktuarskih usluga 22.800 KM, troškovi revizorskih usluga 74.375 KM, troškovi emisije akcija 10.961 KM, troškovi prevoza, prenočišta u zemlji 7.503 KM, dnevnice u zemlji 5.526 KM, naknade korišćenja sopstvenog automobila u službene svrhe 4.039 KM, dnevnice u inostranstvu 3.848 KM i druge neproizvodne usluge 9.606 KM.
- Ostali nematerijalni troškovi se u najvećem dijelu odnose na troškove administrativnih, sudskih, registracionih i drugih taksa 99.544 KM, administrativne takse regresu 16.915 KM, troškovi oglasa u štampi i drugim medijima osim za reklamu 5.937 KM, troškovi vještačenja regresu 360 KM, ostali troškovi konkursi javne licitacije 6.613 KM i drugih nematerijalnih troškova 20.166 KM.

4.6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
55000000	Troškovi neto zarada	244	2.174.520	3.089.769	47,45%	52,57%	70,38%
55020000	Troškovi poreza na zarade	244	163.805	212.706	3,57%	3,62%	77,01%
55030000	Doprinos iz naknada	244	1.130.639	1.403.074	24,67%	23,87%	80,58%
55600000	Troškovi naknada članova upravnog odbora	245	49.000	32.587	1,07%	0,55%	150,37%
55601000	Troškovi naknada članova odbora za reviziju	245	10.453	0	0,23%	0,00%	0,00%
55904000	Otpremnina za odlazak u starosnu penziju	245	83.335	171.602	1,82%	2,92%	48,56%
55905000	Regres za godišnji odmor	245	268.619	294.962	5,86%	5,02%	91,07%
55906000	Troškovi pomoći u slučaju smrti	245	9.040	5.000	0,20%	0,09%	180,80%
55907000	Topli obrok	245	578.243	593.837	12,62%	10,10%	97,37%
55907100	Topli obrok-Federacija	245	63.864	32.564	1,39%	0,55%	196,12%
55909000	Troškovi prevoza na rad	245	43.142	35.829	0,94%	0,61%	120,41%
55909100	Troškovi prevoza na rad Federacija	245	7.944	4.018	0,17%	0,07%	197,66%
55932000	Ostale naknade zaposlenima	245	0	1.000	0,00%	0,02%	0,00%
	Ukupno:		4.582.604	5.876.948	100,00%	100,00%	77,98%

- Troškovi bruto zarada i naknada obuhvataju bruto primanja za zaposlene (plate, prevoz, topli obrok...) i iznose 4.523.151 KM i bruto naknade članova UO I OR u iznosu od 59.453 KM. Troškovi bruto zarada manji su u odnosu na isti period prethodne godine za 22,02%.

4.7. Finansijski prihodi

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
66000000	Ostali prihodi	249	626	2.387	0,18%	0,48%	26,23%
66200000	Prihodi od kamata	250	17.991	18.345	5,25%	3,71%	98,07%
66200001	Prihodi od kamata HOV	250	29.229	31.159	8,52%	6,30%	93,81%
66210000	Prihodi od kamata po osnovu plasiranih sredstava	250	279.114	359.532	81,39%	72,65%	77,63%
66211000	Prihodi od kamata po osn.potraživanja za premiju	250	469	33.432	0,14%	6,76%	1,40%
66220000	Prihodi od kamata – zajmovi	250	6.582	49.976	1,92%	10,10%	13,17%
66230000	Prihodi od kamata – regresi	250	4.603	0	1,34%	0,00%	0,00%
66330000	Pozitivne tekuće kursne razlike po osnovu deviznih plaćanja-ostalo	251	4.301	47	1,25%	0,01%	9234,33%
66901000	Ostali finansijski prihodi- ostalo	252	0	16	0,00%	0,00%	0,00%
	Ukupno:		342.915	494.894	100,00%	100,00%	69,29%

Finansijski prihodi iznose 342.915 KM , a ostvareni su po osnovu kamata na deponovana sredstva u bankama i prinosa po osnovu ulaganja u obveznice i manji su u odnosu na isti period prethodne godine za 59,29%.

4.8. Finansijski rashodi

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
56210000	Rash. kamata po kreditima	255	38.743	43.560	38,74%	46,20%	88,94%
56211000	Rashodi kamata po dužničko povjerilačkim odnosima	255	10.047	5.832	10,05%	6,19%	172,27%
56212000	Zatezna kamata	255	25.304	38.740	25,30%	41,09%	65,32%
56213000	Kamata po HOV	255	8.921	5.062	8,92%	5,37%	176,27%
56217000	Kamate po ostali.osnovama sudska rješenja	255	9.184	44	9,18%	0,05%	20755,19%
56330000	Negativne tekuće KR po osnovu deviznog plaćanja i naplate	256	7.797	1.050	7,80%	1,11%	742,53%
	Ukupno:		99.996	94.288	100,00%	100,00%	106,05%

Finansijski rashodi iznose 99.996 KM, a ostvareni većim dijelom po osnovu kamata po kreditima u bankama i kamata po hartijama od vrijednosti i veći su u odnosu na isti period prethodne godine za 6,05%.

4.9. Ostali netehnički prihodi

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
67000000	Dobici od prodaje nekretnina	261	2.900	18.265	0,18%	1,18%	15,88%
67200000	Dobitak od prodaje HOV	262	158.776	76.289	9,61%	4,95%	208,12%
67210000	Hov-ažio	262	0	489	0,00%	0,03%	0,00%
67500000	Naplaćena otpisana potraživanja tehnički konto premija	264	1.109.441	1.231.595	67,13%	79,83%	90,08%
67500100	Naplaćena otpisana potraživanja netehnički konto ostala potraživanja	264	130.308	157.222	7,88%	10,19%	82,88%
67700000	Prihodi od smanjenja i ukidanja obaveza	264	8.921	354	0,54%	0,02%	2522,80%
67900000	Ostali nepomenuti prihodi	264	11.160	11.135	0,68%	0,72%	100,22%
67905000	Prihod po osnovu- refundacije bolovanja	264	57.280	36.210	3,47%	2,35%	158,19%
68100000	Prihod od usklađivanja vrijednosti imovine funkcionalne	273	665	0	0,04%	0,00%	0,00%
68110000	Prihod od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina	273	167.077	11.180	10,11%	0,72%	1494,48%
69100000	Prihodi po osnovu efekata promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka	284	6.268	0	0,38%	0,00%	0,00%
Ukupno:			1.652.796	1.542.739	100,00%	100,00%	107,13%

Ostali netehnički prihodi iznose 1.652.796 KM, ostvareni su po osnovu prodaje nekretnina, prodaje HOV, refundacije bolovanja i usklađivanja investicionih i funkcionalnih nekretnina, naplaćenih otpisanih potraživanja. Veći su u odnosu na isti period prethodne godine za 7,13%. Značajnu stavku u okviru ostalih netehničkih prihoda čine naplaćena otpisana potraživanja u iznosu od 1.239.749 KM.

4.10. Ostali netehnički rashodi

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014%
57000000	Gubici po osnovu rashoda nematerijalnih ulaganja , opreme	266	6.468	3.565	0,47%	0,10%	181,43%
57200000	Gubici po osnovu kamate HOV	267	2.430	3.274	0,18%	0,09%	74,23%
57610000	Rashodi po osnovu ispravke premije	269	970.983	2.629.207	70,38%	73,70%	36,93%
57610001	Rashodi po osnovu ispravke premije Dunav auto	269	47.452	0	3,44%	0,00%	0,00%
57611000	Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja za kamate	269	0	1.573	0,00%	0,04%	0,00%
57612000	Rashodi po osnovu drugih otpisa	269	2.835	46.947	0,21%	1,32%	6,04%
57620000	Rashodi po osnovu direktnih otpisa	269	264	0	0,02%	0,00%	0,00%
57621000	Rashodi po osnovu direktnih otpisa	269	1.502	0	0,11%	0,00%	0,00%
57622000	Rashodi po osnovu ispravke ostalih potraživanja	269	235.247	803.555	17,05%	22,53%	29,28%
57910000	Sudski troškovi po ostalim osnovama neobaveznog osiguranja	269	84.439	750	6,12%	0,02%	11258,60%
57930000	Sudski troškovi	269	19.788	3.739	1,43%	0,10%	529,17%
57931000	Kazne, penali, naknade šteta	269	0	12.579	0,00%	0,35%	0,00%
57932000	Kazne za privredne presteupe i prekršaje	269	8.150	62.140	0,59%	1,74%	13,12%
Ukupno:			1.379.558	3.567.329	100,00%	100,00%	38,67%

Ostali netehnički rashodi iznose 1.379.558 KM, ostvareni su po osnovu rashoda nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu kamate HOV, sudskih troškova i značajno su manji u odnosu na isti period prethodne godine. Značajnu stavku u okviru ostalih netehničkih rashoda čini ispravak po osnovu potraživanja za premiju i ostalih potraživanja u iznosu od 744.458 KM.

4.11. Rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine

Konto	Opis	Aop	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	Struktura 2015%	Struktura 2014%	Indeks 2015/2014 %
58100000	Obezbjeđenje nekretnina postrojenja i opreme-funkcionalne nekretnine	277	136.607	144.849	36,99%	40,39%	94,31%
58110000	Obezbjeđenje investicionih nekretnina	277	210.876	213.733	57,10%	0,00%	98,66%
59100000	Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka	285	21.840	0	5,91%	0,00%	0,00%
	Ukupno:		369.323	358.582	100,00%	100,00%	103,00%

4.12. Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja

Opis	Druga nematerijalna ulaganja	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ulaganja u nekretnine	Ostale nekretnine	Ostala ulaganja postrojenja i oprema	UKUPNO
Nabavna vrijednost								
Stanje 01.01.2015. godine	3.464.717	31.588	7.341.902	4.546.903	5.198.233	915.714	6.075	21.505.132
Stanje 31.12.2015. godine	3.388.579	31.588	7.488.236	4.620.178	5.415.354	0	6.075	20.950.010
Ispravka vrijednosti								
Stanje 01.01.2015. godine	2.461.575	0	1.147.615	3.792.689	0	0	3.797	7.405.676
Stanje 31.12.2015. godine	2.551.622		1.219.745	4.019.543	23.672	0	5.316	7.819.898
Sadašnja vrijednost								
Stanje 01.01.2015. godine	1.003.142	31.588	6.194.287	754.214	5.198.233	915.714	2.278	14.099.456
Stanje 31.12.2015. godine	836.957	31.588	6.268.491	600.635	5.391.682	0	759	13.130.112

Druga nematerijalna ulaganja, najvećim dijelom, obuhvataju ulaganja po osnovu ugovora o poslovno – tehničkoj saradnji i dugoročno angažovana sredstva Društva, radi širenja poslovne mreže na tržištu Bosne i Hercegovine. U ugovorima je navedeno da Društvo ulaže sredstva neophodna za adaptaciju objekata u skladu sa minimalnim uslovima za obavljanje tehničkih pregleda i nabavku potrebne opreme, za šta druga strana obezbjeđuje prostor, u kome će se obavljati poslovi zastupanja u osiguranju.

U najvećem broju, ugovori su zaključeni na period od 10 godina, srazmjerno čemu se vrši i ispravka vrijednosti ovih ulaganja, terećenjem troškova pribavljanja osiguranja.

Najznačajniji dio opreme se odnosi na računare, kancelarijski namještaj i putničke automobile, kao i opremu koja je u vlasništvu Društva, a koja je data drugima na raspolaganje tokom određenog perioda radi obavljanja poslova osiguranja.

Građevinsko zemljište obuhvata trajno pravo raspolaganja zemljištem u UL. Veselina Masleše u Banja Luci i zemljište Jug Bogdana.

Građevinski objekti, najvećim dijelom obuhvataju zgradu Uprave Društva u ulicama Veselina Masleše i Srpskoj ulici, Direkcija za štete ulica Jug Bogdana u Banja Luci, poslovne zgrade u Brodu, Prijedoru, Bijeljini, Srpcu, Gradišci, stan Banja Luka, Trebinje, Prijedor i Velika Kladaša.

Funkcionalne nekretnine	Vrijednost nabavke	Iznos amortizacije	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2015.
POSLOVNA ZGRADA BL VESELINA M.	2.542.765	733.760	1.809.005
POSLOVNA ZGRADA BL SRPSKA 2	1.750.760	324.041	1.426.719
POSLOVNI PROSTOR ČELINAC	43.884	15.222	28.662
ZGRADA-ARKA-II GRADIŠKA RUĐERA BOŠKOVIĆA	453.648	55.495	398.153
POSLOVNI PROSTOR FOČA - PETRA BOJEVIĆA bb	158.926	18.173	140.753
POSLOVNA ZGRADA PRIJEDOR prizemlje	56.440	665	55.776
OBJEKAT- JUG BOGDANA bb I sprat	914.071	48.074	865.998
POSLOVNI PROSTOR BIROA ZK SARAJEVO	61.799	3.549	58.250
POSLOVNI PROSTOR SRBAC,UL.MOME VIDOVIĆA	89.732	3.693	86.039
POSLOVNI PROSTOR PRIJEDOR UL KRALJA PETRA I OSLOBODIOCA	206.967	4.550	202.417
POSLOVNI PROSTOR SRBAC UL PETRA KOČIĆA	60.122	1.770	58.352
SERVER SALA BL UL. JUG BOGDANA PREKNJIŽENO SA INVESTICIJA NA GRAĐEVINSKE OBJEKTE	659.299	5.503	653.796
POSLOVNI PROSTOR BIJELJINA DUŠANA BARANINA	476.597	0	476.597
KIOSK DERVENTA	2.200	1.063	1.137
METALNI KIOSK 8 LJUBINJE	5.292	3.404	1.888
LIMENI KONTEJNER	5.734	783	4.949
	7.488.236	1.219.745	6.268.491

4.13. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji odnose se na ulaganja u pravna lica po osnovu ugovora za obavljanje poslova osiguranja ili ugovora o poslovno tehničkoj saradnji i imaju formu kredita koji se vraćaju iz ostvarenih provizija osiguranja:

	Naziv klijenta	Iznos	Ispravka vrijednosti (obezvredjenje)	Neto vrijednost na dan 31.12.2015.	Neto vrijednost na dan 31.12.2014.
3400000	Matine	90.000	90.000	0	0
3400000	Servis komerc P-4	23.041	23.041	0	0
3400000	Auto Centar	26.968	26.968	0	0
	Ukupno:	140.009	140.009	0	0

Učešće u kapitalu pridruženih pravnih lica u iznosu od 2.000 KM se odnosi na učešće u kapitalu pravnog lica "Dunav auto" d.o.o. Banja Luka u kojem je Društvo "Dunav osiguranje" a.d. vlasnik 100% udjela.

Finansijska sredstva koja se drže raspoloživa za prodaju se odnose na sledeće obveznice:

Naziv emitenta	Datum ulaganja	Datum dospjeća	Neto vrijednost na dan 31.12.2015.	Neto vrijednost na dan 31.12.2014.
Opština Lopare	22.09.2010.	kvartalno	94.196	109.565
Atlantik BB	21.04.2011.	kvartalno	31.242	39.992
HOV –RSRS- neživot	25.12.2013.	kvartalno	876.420	142.276
RSDS -život	29.06.2010.	kvartalno	1.751.232	1.235.359
	Ukupno:		2.753.090	1.527.192

Društvo je kupilo i obveznice stare devizne štednje, izmirenje ratne štete, što ukupno na dan 31.12.2015. godine iznosi 1.751.232 KM životno osiguranje, kao i obveznice ratne štete i stare devizne štednje u iznosu od 876.420 KM neživotno osiguranje.

Društvo je 22.09.2010. kupilo i obveznice Opštine Lopare u iznosu od 150.000 KM, sa rokom dospelja 08.10.2020. godine. Vraćanje se vrši u polugodišnjim anuitetima uz stopu prinosa od 6,86% godišnje.

U toku 2011. godine, odnosno 21.04.2011. i 03.05.2011. godine Društvo je kupilo obveznice Atlantik bb Banja Luka u iznosu od 100.000 KM. Vraćanje se vrši u polugodišnjim anuitetima uz stopu prinosa od 7,30%.

Ostali dugoročni plasmani se sastoje iz sledećih plasmana:

Vrsta plasmana	Iznos	Ispravka vrijednosti (obežvređenje)	Neto vrijednost na dan 31.12.2015.	Neto vrijednost na dan 31.12.2014.
Dugoročni stambeni krediti Drago Talijan	34.146		34.146	37.224
Dugoročni stambeni krediti Radenko Suvajac	58.608		58.608	59.928
Dugoročni stambeni krediti Pejaković Dalibor	0		0	2.429
Dugoročni depoziti kod banaka Milan Gligić	21.944		21.944	21.945
Sredstva za formiranje Rezervnog fonda i Operativnog fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini	507.008		507.008	497.870
Ukupno:	621.706	0	621.706	619.396

4.14. Ulaganja u investicione nekretnine

Ulaganja u investicione nekretnine na dan 31.12.2015. godine iznosi 5.391.682 KM, od toga ulaganje u zemljište 1.282.160 KM i ulaganja u nekretnine 4.109.522 KM.

Vrijednosti nekretnina je procijenjena od strane ovlaštenog sudskog vještaka građevinske struke, odnosno revizorske kuće. Prema pravilniku o pokriću tehničkih rezervi ove investicione nekretnine služe za pokriće istih.

Naziv	Adresa	Površina	Vrijednost na dan 31.12.2015.
Poslovna zgrada BL, Srpska 2- Gerdijan	Srpska 2, Banja Luka	13,71 m ²	68.111
Poslovni prostor Jevrejski centar	Gavre Vučkovića, Banja Luka	193,44 m ²	953.582
Poslovni prostor Bijeljina	Dušana Baranina	160,00 m ³	529.920
Garaža Kralja Alfonsa XIII	Kralja Alfonsa XII, Banja Luka	17,00 m ²	7.140
Upravna zgrada Brod	Svetog Save i Živojina Mišića	85,00 m ³	109.361
Poslovna zgrada Prijedor	Ul. Vožda Karađorđa bb, Prijedor	144,01 m ²	308.448
Stan Trebinje	Ruska bb, Trebinje	36,30 m ²	44.431
Stan Vojvode Stepe br 20	Vojvode Stepe Stepanovića 107C	99,00 m ²	214.286
Stan Vojvode Stepe br 8	Vojvode Stepe Stepanovića 107C	98,00 m ²	228.438
Stan Velika Kladuša	Projsina bb, Velika Kladuša	76,15 m ²	152.148
Zemljište šuma-gaj	Tunjice, magistralni put M-4, Banja Luka	1815,00 m ²	108.900
Garažno mjesto br 11	Vojvode Stepe Stepanovića 107C	13,35 m ²	13.337
Garažno mjesto br 12	Vojvode Stepe Stepanovića 107C	13,35 m ²	13.337
Zemljište Velepromet	Prijedor, magistralni put M-4	2814,00 m ²	675.360
Poslovni prostor Bijeljina	Ul Miloša Obilića bb, Bijeljina	53,00 m ²	118.296
Garaža , Prijedor	Ugao ulica Vožda Karađorđa i Vojvode Putnika	15,40 m ²	12.936
Poslovni objekat Jug Bogdana	Jug Bogdana bb, Banja Luka	233,14m	416.719
Poslovni prostor Gradiška	Ul Mitropolita Georgija (Drage Lopara bb)	29,80 m	72.638
Vučko doo	Olimpijska 1, Jahorina	24,98 m ² +46,07	420.971
Stan Prijedor	Prote Mateje Nenadovića 2	54,00 m ²	75.977
Garaža Kralja Alfonsa XIII	Kralja Alfonsa XII, Banja Luka	17,00 m ²	7.140
Poslovni prostor Brod	Raskršće ul. Svetog Save i Vojvode Živojina Mišića bb, Brod	76,00 m ²	146.880
Stan Banja Luka	Frederika Garsije Lorke 1, Banja Luka	94,00 m ²	195.426
Zemljište Jug Bogdana bb	Jug Bogdana bb, Banja Luka	766,00 m ²	497.900
UKUPNO			5.391.682

4.15. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Žiro – račun	504.782	79.185
Blagajna	5.425	5.625
Devizni račun	4.962	29.944
Ukupno:	515.169	114.754

Društvo na dan 31.12.2015. godine obavlja platni promet preko 10 banaka u zemlji i ima 10 BAM (domaćih) žiro računa i 6 deviznih žiro računa.

Od poslovnih banaka u zemlji Društvo „Dunav osiguranje“ a.d. devizni platni promet najvećim dijelom obavlja preko NLB Razvojne banke. Banke sa kojima Društvo ima razvijen platni promet su još i NLB Razvojna banka, UniCredit banka, Sberbank, Hypo Alpe Adria bank, Raiffeisen banka, Pavlović banka, Intesa Sanpaolo banka, Komercijalna banka, Nova Banka Banja Luka, Banka Srpske.

4.16. Potraživanja za premiju i ostala kratkoročna potraživanja

Na dan 31.12.2015. godine bruto potraživanja iznose 9.236.399 KM od kojeg iznosa se na ispravci vrijednosti nalazi iznos od 5.395.231 KM. Ukupna potraživanja (neto) iznose 3.841.168 KM i u njihovoj strukturi dominiraju potraživanja za premiju koja iznose 2.368.155 KM od čega neživotna osiguranja iznose 2.139.901 KM i životna osiguranja 228.254 KM.

Ostala kratkoročna potraživanja odnose se na:

Opis	Stanje ostalih potraživanja	Stanje ispravke vrijednosti ostalih potraživanja	Neto potraživanje	Indeks (%)	Učešće (%)
1	2	3	4	5 (3/2)	6 (4)
Potraživanja po osnovu učešća šteta u reosiguranju	172		172	0,00%	0,01%
Dati avansi za štete	32.507	32.507	0	100,00%	0,00%
Potraživanja po osnovu prava na regres	1.329.413	655.120	674.294	49,28%	45,78%
Uslužno procjena i isplata šteta	48.359		48.359	0,00%	3,28%
Potraživanja za usluge po osnovu ZK	6.952		6.952	0,00%	0,47%
Potraživanja po osnovu kamata	10.738	1.573	9.166	14,65%	0,62%
Potraživanja po osnovu kamata-zajmovi	9.480		9.480	0,00%	0,64%
Dati ostali avansi	42.810		42.810	0,00%	2,91%
Potraživanja od državnih i drugih institucija	38.958		38.958	0,00%	2,64%
Potraživanja po osnovu dobijenih sporova	593.673	192.312	401.360	32,39%	27,25%
Potraživanja od zaposlenih -akontacija za službeni put	14.022	9.803	4.219	69,91%	0,29%
Potraživanja od zaposlenih ao	74.360	7.433	66.927	10,00%	4,54%
Potraživanja od zaposlenih -mobis	9.133	4.667	4.467	51,09%	0,30%
Potraživanja od zaposlenih benzinski bonovi	331		331	0,00%	0,02%
Potraživanja od zaposlenih ostalo	54.252	24.537	29.715	45,23%	2,02%
Ostala nepomenuta potraživanja	762.943	750.032	12.911	98,31%	0,88%
Potraživanja za izdati poslovni prostor	6.407		6.405	0,00%	0,43%
Potraživanja od povezanih pravnih lica	101.374		101.374	0,00%	6,88%
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	15.113		15.113	0,00%	1,03%
Ukupno:	3.150.997	1.677.984	1.473.013	53,25%	100,00%

Potraživanja za premiju neobaveznih osiguranja se odnose na potraživanja od pravnih i fizičkih lica za neplaćene polise ostalih osiguranja.

Potraživanja po osnovu prava na regres odnose se na potraživanja od fizičkih lica odgovornih za štetu koja je isplaćena prema odštetnim zahtjevima.

Potraživanja za usluzno isplaćene štete se odnose na potraživanja od osiguravajućih društava iz inostranstva, po čijim je polisama izvršena usluga uviđaja, procjene, likvidacije i isplate naknade šteta.

Društvo vrši procjenjivanje bilansnih i vanbilansnih pozicija aktive sa stanovišta rizika tromjesečno u skladu sa zakonom koji uređuje računovodstvo, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Pravilnikom Agencije za osiguranje Republike Srpske. Društvo je obavezno da o stanju, procjeni, naplativosti i otpisu potraživanja tromjesečno izvještava Agenciju za osiguranje RS.

Procjenjivanje bilansnih i vanbilansnih pozicija aktive sa stanovišta rizika dijeli se u pet kategorija:

- nedospjelo,
- dospjelo potraživanje do 90 dana (5% - 10%),
- dospjelo potraživanje od 91-180 dana (25% - 50%),
- dospjelo potraživanje od 181-270 dana (50% - 75%),
- dospjelo potraživanje preko 271 dana 100%.

U skladu sa prethodno navedenim Pravilnikom Agencije za osiguranje Republike Srpske o načinu procjenjivanja bilansnih i vanbilansnih pozicija, izvršena je procjena na dan 31.12.2015. godine.

“Dunav osiguranje“ a.d. Banja Luka
Nekonsolidovani finansijski izvještaji

Opis pozicije	Nedospjelo	I kategorija - dospjelo do 90 dana	II kategorija - dospjelo od 91 do 180 dana	III kategorija - dospjelo od 181 do 270 dana	IV kategorija - dospjelo preko 271 dan	Ukupno dospjela potraživanja	Ukupno potraživanja	Ispravka vrijednosti potraživanja	Stanje potraživanja - neto (iz bilansa)
2	3	4	5	6	7	8=(4+5+6+7)	9=(3+8)	10	11=(9-10)
I - DATI AVANSI						0	0		0
Potraživanja po osnovu premije životnih osiguranja	228.254				108.494	108.494	336.748	108.494	228.254
Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	1.482.590	261.429	346.816	239.304	3.386.767	4.234.316	5.716.906	3.608.753	2.108.153
Potraživanja po osnovu premije saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u zemlji	31.748	0	0	0	0	0	31.748		31.748
Potraživanja po osnovu učešća u naknadi šteta u zemlji	172	0	0	0	0	0	172		172
1. Ukupno potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci (od 2 do 9)	1.742.763	261.429	346.816	239.304	3.495.261	4.342.810	6.085.574	3.717.247	2.368.327
2. Potraživanja iz specifičnih poslova	705.772	3.396	4.701	64.609	653.868	726.573	1.432.345	687.627	744.718
3. Druga potraživanja	715.212	6.319	7.545	2.500	986.903	1.003.268	1.718.480	990.357	728.123
II - UKUPNO POTRAŽIVANJA (1+2+3)	3.163.748	271.144	359.062	306.413	5.136.032	6.072.651	9.236.399	5.395.231	3.841.168

4.17. **Kratkoročni finansijski plasmani**

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana u zemlji je data u sljedećoj tabeli:

Opis	Stanje potraživanja po osnovu plasmana - depozita	Stanje ispravke vrijednosti ostalih potraživanja	Neto potraživanje	Indeks (%)	Učešće (%)
1	2	3	4	5 (3/2)	6 (4)
Kratkoročni krediti u zemlji	707.687	707.687	0	100,00%	0,00%
Kratkoročna ulaganja život GF	1.500.000		1.500.000	0,00%	14,75%
Kratkoročna ulaganja neživot GF	2.200.100		2.200.100	0,00%	21,64%
Kratkoročna ulaganja neživot TR	6.250.084		6.250.084	0,00%	61,47%
Kratkoročna ulaganja život TR	151.000		151.000	0,00%	1,49%
Zajmovi	108.662	41.609	67.053	38,29%	0,66%
Ukupno:	10.917.533	749.296	10.168.237	6,86%	100,00%

Kratkoročni ulaganja prikazana u tabeli iznad se odnose na sljedeće kratkoročne depozite u bankama:

Banka	Broj Ugovora	Iznos u KM	Kamatna stopa	Rok	Datum deponovanja	Dospijeće
Komercijalna banka a.d. BLuka	DP 2014/ 42 20.6.2014	500.000	4,20%	36	20/06/2014	20/06/2017
Komercijalna banka a.d. BLuka	DP 2014/ 56 25.7.2014	100.000	4,20%	36	25/07/2014	25/07/2017
Komercijalna banka a.d. BLuka	DP 2014/ 57 31.7.2014	139.500	4,20%	36	31/07/2014	31/07/2017
Komercijalna banka a.d. BLuka	DP 2014/ 58 01.8.2014	28.500	4,20%	36	01/08/2014	01/08/2017
Komercijalna banka a.d. BLuka	DP 2014/ 95 08.12.2014	500.000	3,70%	36	08/12/2014	08/12/2017
Komercijalna banka a.d. BLuka	DP 2015/ 18 23.03.2015	153.000	2,20%	13	23/03/2015	23/04/2016
Nova banka a.d. Banja Luka	1001010103	250.000	3,30%	13	30/04/2015	30/05/2016
Nova banka a.d. Banja Luka	1001010561	500.000	3,30%	13	30/04/2015	30/05/2016
Nova banka a.d. Banja Luka	1001023663	1.369.081	3,30%	13	27/05/2015	27/06/2016
Hypo Alpe Adria Bank ad BL	16228621	500.000	2,85%	13	19/06/2015	19/07/2016
Hypo Alpe Adria Bank ad BI	16228532	500.000	2,85%	13	19/06/2015	18/07/2016
UniCredit ad Banja Luka	95/14 od 19.12.2014	550.000	2,30%	13	19/12/2014	19/01/2016
UniCredit ad Banja Luka	100/14 od 30.12.2014	610.000	2,30%	13	30/12/2014	01/02/2016
UniCredit ad Banja Luka	101/14 od 30.12.2014	30.000	2,30%	13	30/12/2014	01/02/2016
UniCredit ad Banja Luka	21/15 od 30.01.2015	100.000	1,90%	13	30/01/2015	29/02/2016
UniCredit ad Banja Luka	78/15 od 24.12.2015.	250.001	2,00%	36	24/12/2015	24/12/2018
Palavlović Internatinal banka a.d.Bijeljina	04-05-814	21.000	4,50%	24	19/08/2014	19/08/2016
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570178154	250.000	2,50%	13	18/06/2015	18/07/2016
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570173595	250.000	4,00%	36	27/04/2015	27/04/2018
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570173983	200.000	4,00%	36	30/04/2015	30/04/2018
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570174759	1.000.000	4,00%	36	05/05/2015	05/05/2018
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570174856	500.000	4,00%	36	05/05/2015	05/05/2018
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570177184	400.000	3,30%	24	05/06/2015	06/06/2017
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570196293	250.001	2,30%	24	24/12/2015	24/12/2017
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570196778	200.000	0,30%	1	30/12/2015	30/01/2016
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570196875	300.000	0,30%	1	30/12/2015	30/01/2016
SBERBANK ad Banja Luka	5671515570196681	200.000	0,30%	1	30/12/2015	30/01/2016
MF BANKA ad Banja Luka	494 -88 od 17.12.2015.	200.100	4,20%	36	17/12/2015	17/12/2018
MF BANKA ad Banja Luka	497 -79 od 24.12.2015.	250.001	4,00%	24	24/12/2015	24/12/2017
Ukupno:		10.101.184				

Kratkoročni finansijski plasmani - zajmovi

Kupac	Naziv klijenta	Neto vrijednost na dan 31.12.2015	Neto vrijednost na dan 31.12.2014
20000332	Drvna industrija Podgradci - Gradiška	67.053	177.601
	Ukupno:	67.053	177.601

Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju se odnose na sljedeća ulaganja:

5	Datum ulaganja	Broj	Cijena	Fer vrijednost 31.12.2015.	Fer vrijednost 31.12.2014.
ZIF BLB Profit	01.06.2007.	1.500	3,15	4.725	4.380
ZIF Kristal Invest	01.06.2007.	1.500	5,41	8.115	7.500
ZIF Cepter	01.06.2007.	1.500	8,70	13.050	11.520
Ukupno:				25.890	23.400

Društvo je veoma malo investiralo u akcije, rukovodeći se principom opreznosti. Ukupna nabavna vrijednost akcija u toku proteklih godina je iznosila 29.715 KM, dok vrijednost akcija na dan 31.12.2015. godine iznosi 23.890 KM

4.18. Aktivna vremenska razgraničenja

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Razgraničeni troškovi do jedne godine	1.735.244	1.731.002
Prenosna premija reosiguranje	163.173	226.185
Rezervisane štete na teret reosiguravača	158.988	371.931
Ostala AVR	1.683.252	1.377.008
Ukupno:	3.740.657	3.706.126

Aktivna vremenska razgraničenja, najvećim dijelom, obuhvataju unaprijed plaćene troškove pribave osiguranja koji se odnose na buduće periode i koje se odlažu u bilansu stanja saglasno obračunu prenosne premije obaveznih i neobaveznih osiguranja.

4.19. Kapital

Struktura kapitala je data u sljedećoj tabeli:

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Akcijski kapital – obične akcije	16.522.901	12.725.500
Emisiona premija	-4.077.327	
Revalorizacione rezerve	339.803	712.321
Zakonske rezerve	1.320.896	212.238
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	546.138	199.193
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-58.955	-41.588
Neraspoređeni dobitak	0	0
Gubitak tekuće godine godina	0	-3.841.311
Gubitak ranijih godina	0	-1.197.331
Dobitak tekuće godine	8.390	0
Ukupno:	14.601.846	8.769.022

U toku 2015. godine došlo je do povećanja kapitala provođenjem dokapitalizacije putem devete emisije akcija i emitovano je 66.298 redovnih akcija javnom ponudom klase „A“ nominalne vrijednosti 100 KM, što ukupno iznosi 6.629.800 KM. Za ove akcije Društvo je dana 11.06.2015. godine dobilo Rješenje Okružnog privrednog suda u Banja Luci broj 057-0- Reg-15-001087.

Odlukom od 15.06.2015. godine o desetoj emisiji akcija izvršeno je smanjenje kapitala u iznosu od 6.147.300 KM i to pokriva akumuliranog gubitka iz ranijih godina u iznosu od 4.826.404 KM i formiranja zakonskih rezervi u iznosu od 1.320.896 KM.

Takođe u 2015. godini izvršena je dokapitalizacija putem jedanaeste emisije akcija i emitovano je 33.149 redovnih akcija javnom ponudom klase "A" nominalne vrijednosti 100 KM, što ukupno iznosi 3.314.900 KM. Za ove akcije Društvo je dana 10.12.2015. godine dobilo Rješenje Okružnog privrednog suda u Banja Luci broj 057-0- Reg-14-002715.

Struktura akcionarskog kapitala Društva na dan 31.12.2015. godine je sljedeća:

Akcionari	% učešća	% učešća sa pravom glasa
Dunav osiguranje a.d., Beograd	87,5627	87,5627
Integral inženjering ad	3,1877	3,1877
ZIF Kristal invest fond	1,1439	1,1439
Andrija Lukavečki	1,1372	1,1372
Dubravko Posavec	0,8400	0,8400
Barbara Posavec	0,7547	0,7547
Banjalučka Pivara ad	0,6355	0,6355
ZIF VB fond	0,4908	0,4908
ZIF Aktiva invest fond	0,3335	0,3335
Krajinalijek a.d. Banja Luka	0,3147	0,3147
Ostali akcionari	3,5993	3,5993
Ukupno:	100,00	100,00

Revalorizacije rezerve predstavljaju efekat procjene vrijednosti nekretnina procijenjenih od strane ovlaštenog procjenitelja.

4.20. Dugoročna rezervisanja

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Matematička rezerva	1.457.245	1.336.336
Rezervisanja za učešće u dobiti	4.077	0
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	82.548	150.464
Ukupno:	1.543.870	1.486.800

Dugoročna rezervisanja na dan 31.12.2015. godine iznose 1.543.870 KM, a riječ je o rezervisanjima prema zahtjevima MRS-19, odnosno primanja zaposlenih utvrđena aktuarskim metodama procjenjivanja za otpremnine kod odlaska u starosnu penziju zaposlenih u Društvu u iznosu od 82.548 KM, matematičkoj rezervi za životno osiguranje u iznosu od 1.457.245 KM kao i rezervisanja za učešće u dobiti u iznosu od 4.077 KM. Matematička rezerva je tehnička rezerva Društva namijenjena izmirivanju budućih obaveza po osnovu životnog osiguranja, ako su osiguranici prihvatili da učestvuju u riziku deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi.

4.21. Dugoročne obaveze

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Dugoročni krediti	25.728	46.155
Ukupno:	25.728	46.155

Dugoročne obaveze iznose 25.728 KM odnose se na dugoročni kredit kod Intesa Sanpaolo banka a.d. Sarajevo po ugovoru o dugoročnom kreditu broj P-506 DC/10 od 21.09.2010. godine sa rokom otplate od 84 mjeseca i kamatno stopom od 6,75% + šestomjesečni EURIBOR. Obezbjedenje po navedenom kreditu su mjenice i nalozi Društva, zalog na opremi koja je predmet nabavke i polise osiguranja navedene opreme vinkulirane u korist banke.

4.22. Dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Primljeni ostali avansi-pogrešne doznake	9.764	4.317
Primljeni avansi - SINERGIJA	-597	-597
Obaveze upravni i odbor za reviziju	92.393	62.807
Obaveze za privremene i povremene poslove	0	-4.501
Obaveze za ugovor o djelu	12.694	47.121
Dobavljači u zemlji	382.018	1.007.232
Dobavljači za osnovna sredstva	52.961	392.100
Obaveze po osnovu kamata i ttoš. fina. po kreditima	9.535	13.462
Komunalna taksa na isticanje firme 722312	0	1.204
Naknada za korištenje komunalnih dobara 722461	24	24
Posebna republička taksa 722112	0	105
Komunalna naknada na isticanje reklame - panoa 722318	-96	-96
Komunalna taksa na isticanje firme 722321	0	-1.308
Obaveze za zakup	10.649	31.975
Ostale obaveze	33.708	103.673
Ukupno:	603.053	1.657.518

Druge obaveze iz poslovanja iznose 603.053 KM, a odnose se na obaveze prema upravnom odboru i odboru za reviziju 92.393 KM, obaveze po ugovoru o djelu 12.694 KM, obaveze po osnovu kamata 9.535 KM, dobavljači u zemlji 382.018 KM, dobavljači za osnovna sredstva 52.961 KM, obaveze za zakup 10.649 KM i ostale obaveze 42.803 KM.

4.23. Obaveze po osnovu šteta i ugovorenih iznosa

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
<i>Obaveze po osnovu šteta</i>	0	403.024
<i>Obaveze po osnovu udjela u štetama i ugovorenim iznosima saosiguranja</i>	0	0
Ukupno:	0	403.024

4.24. Obaveze po premijama reosiguranja neživotnih osiguranja

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
<i>Obaveze za premiju reosiguranja, saosiguranja i specifične obaveze</i>	179.866	427.342
Ukupno:	179.866	427.342

Društvo vrši reosiguranje po osnovu ostalih osiguranja, da bi smanjilo finansijsku izloženost rizicima. Reosiguranje se vrši kod reosiguravajućih kuća „Dunav RE“ a.d., Beograd (Srbija), dok je ugovor o reosiguranju domaće autoodgovornosti zaključen sa „Bosna reosiguranjem“ d.d. Sarajevo, a reosiguranje zelene karte se obavlja preko Biroa ZK BiH.

4.25. Obaveze za zarade, poreze, doprinose i druge obaveze

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Obaveze za neto zarade	177.791	377.850
Obaveze za neto zarade - TOPLI OBROK	34.303	58.104
Obaveze za neto zarade - TOPLI OBROK FBiH	6.912	2.562
Obaveze za neto zarade - PREVOZ	3.138	3.077
Obaveze za neto zarade - PREVOZ FBiH	689	312
Obaveze za regres i ostalo lična primanja	4.854	5.519
Obaveze za porez na zarade i naknade 713113	45.443	81.370
Obaveze za porez na TOPLI OBROK 713113	3.784	25.249
Obaveze za porez za regres i ostala lp 713113	4.877	25.436
Obaveze za porez na lič.primanja nezaposleni 713113	27.848	29.146
Obav.za porez nezaposleni-FEDERACIJA	662	662
Obaveze za porez na zakup 713113	12.762	15.088
Obaveze za porez na zakup 716113	336	0
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada 712199	95.390	319.822
Obaveze za doprinose TOPLI OBROK 712199	28.151	74.195
Obaveze za doprinose na regres i ostala lp 712199	5.053	42.156
Obaveze za doprinose naknada zarada 712199	1.704	3.030
Obveze za doprin.nezapos-PIO 712122	-2.679	-2.679
Obveze zadoprin.nezaposleni-FEDERACIJA	630	630
Obveze zadoprin.nezaposleni-PIO 712129	32.690	33.877
Obveze za doprin.nezapos-ZDRAVSTVO 712132	-3.923	-3.923
Obveze za doprin.nezapos-ZDRAVSTVO 712149	128	128
Obveze za doprin.nezapos-DJ.ZAŠTITA 712169	-181	-181
Obveze za doprin.nezapos-ZAPOŠLJAVANJE 712159	-122	-122
Obaveze za doprinose RVI 712171	-959	1.865
Posebna naknada od prirodnih i dr. nesreća BiH	64	0
Opšta vodoprivredna naknada BiH	64	0
Obaveze za obračunati vatrogasni doprinos	13.161	0
Obaveze za protivgradnu zaštitu-722456	25.473	97.741
Obaveze za šume-722434	7.132	57.341
Obaveze za vodoprivredu-722447	714	1.200
Obaveze za vatrogasni doprinos-722467	2.734	9.827
Obaveze za vatrogasni doprinos-722396	200	0
Obaveze za vatrogasni doprinos-722432	15	0
Fond solidarnosti 1,5% poslodavac zaposleni	136	12.937
Fond solidarnosti 1,5% nezaposleni	313	979
Obaveze za porez na ugovor o privre. i povremenim poslovima	477	477
Obaveze za porez na dobit	-4.442	98.276
Obaveze za porez po odbitku	5.214	139.720
Obaveze prema zaposlenima	169	224
Ostale za porez na imovinu -714111	0	86
Ostale za porez na imovinu -714112	0	1
Obaveze fond solidarnosti 1,5% zaposleni	861	6.176
Solidarnosti 1,5% nezaposleni	435	1.051
Solidarnosti 1,5% upravni odbor	5.004	14.687
Ukupno:	537.005	1.533.896

4.26. Pasivna vremenska razgraničenja

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Doprinos za preventivu neživotnih osiguranja	66.290	35.646
Ostala PVR	1.197.626	1.347.280
Ukupno:	1.263.916	1.382.926

4.27. Rezervisanja za prenosne premije

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Prenosna premija -neživot	10.068.668	8.465.640
Prenosna premija -život	1.682	1.276
Prenosna premija saosiguranje pasivna	26.776	20.066
Ukupno:	10.097.126	8.486.982

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturiranih premija, koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda.

Prenosna premija na dan 31.12.2015. godine iznosi 10.097.126 KM i veća je u odnosu na 31.12.2014. godine za 18,97%, odnosno 1.610.143 KM kada je iznosila 8.486.982 KM.

4.28. Rezervisanja za štete neživotnog i životnog osiguranja

Promjene u rezervisanjima za prijavljene i neprijavljene neisplaćene štete su date u sljedećoj tabeli:

Opis	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
Rezervisane PRIJAVLJENE - život	7.480	10.858
Rezervisane NASTALE - život	5.728	4.140
Rezervisane nastale - 5%	66	75
Rezervisane PRIJAVLJENE - neživot	2.626.666	2.645.530
Rezervisane rente	1.384.306	1.059.051
Rezervisane NASTALE - neživot	1.739.449	1.738.217
Rezervisane nastale - 5%	22.626	23.778
Rezervisane štete reosiguranje	158.987	371.931
Ukupno:	5.945.308	5.853.580

Rezerve za štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo za osiguranje dužno da isplati na osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove koji na osnovu tih ugovora terete društvo za osiguranje. Rezerve za prijavljene štete, koje su nastale i prijavljene do kraja obračunskog perioda za koje se formira rezerva za štete Društvo je utvrđivalo metodom pojedinačne procjene za svaku štetu.

Rezervisane štete u periodu 01.01.- 31.12.2015. godine iznose 5.945.308 KM, dok su u periodu januar – decembar 2014. godine iznosile 5.853.580 KM. Rezervacije su se povećale za 91.728 KM ili 1,57%.

4.30. Sudski sporovi

Društvo vodi određene sudske sporove koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja izdatim od strane Društva. Sa stanjem na dan 31.12.2015. godine Društvo se javlja kao tužena strana i tužilac u 633 sudska spora.

Društvo vodi 160 sudskih sporova za naplatu potraživanja po osnovu dužne premije u iznosu od 2.013.533 KM. Procjena je da će se po ovim sporovima naplatiti cca 20% od ukupnog iznosa.

Protiv Društva pokrenuta su 99 sudska spora za naknadu materijalne i nematerijalne štete po svim vidovima osiguranja.

Protiv Društva se vode 4 radna spora u vrijednosti od 17.500 KM i očekuje se pozitivan ishod kod istih. Društvo vodi 1 spor po osnovu poslovno tehničke saradnje, a vrijednost spora je 37.131 KM i očekuje se pozitivan ishod.

Takođe Društvo vodi 1 spor po osnovu zakupa poslovnog prostora, a vrijednost spora je 8.400 KM i očekuje se pozitivan ishod.

Društvo vodi i 368 sporova po osnovu naplate regresnih potraživanja u vrijednosti od 2.010.580 KM.

Sudski sporovi za naknadu materijalne i nematerijalne štete su rezervisani. Ostali sporovi po sadašnjim procjenama neće predstavljati značajnije gubitke i obaveze u budućem periodu.

4.31. Upravljanje finansijskim rizicima

U procesu upravljanja rizicima obezbjeđuje se sveobuhvatno i preventivno identifikovanje rizika, procjena rizika i mjerenje rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju na način koji obezbjeđuje trajno održavanje stepena izloženosti riziku na nivou koji ne ugrožava imovinu i poslovanje. Proces upravljanja

rizicima treba da obezbjedi sagledavanje svih ključnih faktora i elemenata koji omogućavaju da se finansijski, ljudski i drugi resursi usmjere na način koji obezbjeđuje što je moguće veću disperziju, podjelu i minimiziranje rizika.

Društvo procjenu visine identifikovanih rizika vrši po:

1. Grupama rizika:

- Rizici osiguranja,
- Rizici ročne i strukturne neusklađenosti imovine, kapitala i obaveza,
- Rizici u vezi sa deponovanjem i ulaganjem sredstava,
- Tržišni rizici,
- Operativni rizici,
- Pravni rizici,
- Reputacioni rizici.

Rizici se, u zavisnosti od stepena njihovog uticaja na poslovanje Društva klasifikuju u 4 kategorije:

1. Nizak rizik,
2. Srednji rizik,
3. Visok rizik,
4. Ekstreman rizik.

4.31.1 Rizici osiguranja

Rizici osiguranja su specifična vrsta rizika koji proizilaze iz ugovora o osiguranju, bilo da su rezultat neadekvatno utvrđenih aktuarskih veličina (tehničkih rezervi, premijskih stopa, procjene stepena rizika koji se preuzimaju u osiguranje, nivoa samopridržaja, strukture premije, uslova osiguranja i sl.), bilo da su rezultat neadekvatnih procedura i nepoštovanja pravila struke prilikom ugovaranja osiguranja, nezavisno da li su razlozi objektivne prirode (konkurencije i snižavanje premijskih stopa kao posljedica) ili su subjektivne prirode (nedovoljna stručnost i edukovanost, a ponekad i nedozvoljeni i štetni postupci pri zaključivanju ugovora o osiguranju).

4.31.2 Rizici ročne i strukturne neusklađenosti imovine kapitala i obaveza

U okviru rizika ročne i strukturne neusklađenosti imovine, kapitala i obaveza, posebno se upravlja pojedinačnim rizicima, klasifikovanim u odgovarajuće podgrupe rizika koje obuhvataju: rizik adekvatnosti kapitala i dugoročne sigurnosti, rizik strukturne neusklađenosti aktive i pasive po horizontali i vertikalni, rizik nezadovoljavajućih prinosa od kapitala, rizik likvidnosti, ročne neusklađenosti sredstava i izvora, odnosno nemogućnosti izvršavanja obaveza i rizike u vezi sa neadekvatnim upravljanjem imovinom, izvorima i troškovima.

Likvidnost Društva, kao njegova sposobnost da o roku izvršava dospjele obaveze zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti priliva i odliva sredstava. Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je trajno održavanje niskog stepena izloženosti riziku nemogućnosti ispunjavanja obaveza Društva, stvaranje pretpostavki koje obezbjeđuju identifikovanje, mjerenje, procjenjivanje i kontrolu rizika likvidnosti.

Način utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje regulisan je novim Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društava za osiguranje (Službeni glasnik Republike Srpske broj 38/15), a koji se primjenjuje od 26. maja 2015. godine. Novim Pravilnikom likvidna sredstva obuhvataju sredstva na žiro – računu, oročene depozite i hartije od vrijednosti koje ne služe za pokrića tehničkih rezervi, a za višak sredstava Društvo donosi odluku kvartalno da ulaže u likvidna sredstva, kao i planirana naplaćena premija za narednih sedam dana, dok se pod obavezama podrazumijevaju sve dospjele obaveze iz poslovnih aktivnosti, kao i obaveze koje dopijevaju u narednih sedam dana od dana za koji se izračunava koeficijent likvidnosti.

Uvidom u obrasce „Likov-1“ (koje je Društvo dostavljalo regulatornom organu), utvrđeno je da je koeficijent likvidnosti veći od 1, samim tim koeficijent likvidnosti je zadovoljavajući, i Društvo je likvidno. Društvo je rizik likvidnosti, nemogućnosti izmirenja obaveza, rizik ročne neusklađenosti sredstava i njihovih izvora, rizike u vezi sa neadekvatnim upravljanjem imovinom procijenilo kao srednji rizik.

Rizik adekvatnosti kapitala – prema Pravilnika o načinu obračuna kapitala i zahtjeva adekvatnosti kapitala društava za osiguranje za poslove u vrstama neživotnih i životnih osiguranja, Društvo ispunjava zahtjeve adekvatnosti kapitala, što znači da ima više raspoloživog kapitala, odnosno više bazičnog kapitala.

4.31.3 Rizici u vezi sa deponovanjem i ulaganjem sredstava

U okviru rizika deponovanja i ulaganja sredstava Društvo posebno prati sledeće rizike: rizik pokrića tehničkih rezervi i rizik nemogućnosti naplate deponovanih i uloženi sredstava, rizik naplate potraživanja, nezadovoljavajućeg boniteta osiguranika i rizik koncentracije ulaganja.

Društvo je preduzelo mjere i aktivnosti u cilju povećanja nivoa **pokrića tehničkih rezervi** neživotnih osiguranja i izvršilo realokaciju jednog dijela sredstava oročenih depozita kod banaka u RS u HOV (razlog je evidentan trend pada pasivnih kamatnih stopa banaka i pozitivan trend kretanja godišnjih prinosa na HOV – obveznica čiji je emitent država), tj. njihovo ulaganje u druge dozvoljene oblike ulaganja shodno odredbama Pravilnika.

Deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih i garantnih rezervi vršeno je uz poštovanje propisanih kriterijuma. Pored visine tehničkih rezervi, od velikog značaja je i kvalitet njihovog investiranja u različite oblike aktive. Razumnim i opreznim pristupom tehničke rezerve treba da se formiraju u iznosu dovoljnom za pokriće obaveza Društva u svakom trenutku, a njihovo investiranje treba da omogući stabilne prinose i povećanje solventnosti.

Društvo je rizik neadekvatnosti obezbjeđenja tehničkih rezervi procijenilo kao ekstremno rizik.

Rizik nemogućnosti naplate deponovanih i uloženi sredstava - Upravljanje investicionim portfoliom se vršilo uz poštovanje strukturne i dinamičke disperzije rizika. Društvo i dalje posluje u uslovima nestabilnog tržišta kao i stalnog praćenja tendencija i preduzimanja odgovarajućih mjera, kako bi se obezbjedila sigurnost plasmana i mogućnost izmirenja obaveza Društva. Upravljanje rizikom u poslovanju sa hartijama od vrijednosti, vrši se sa ciljem ograničavanja mogućih gubitaka zbog promjena vrijednosti vlasničkih i dužničkih hartija od vrijednosti iz portfelja Društva.

Kontrola i praćenje portfelja hartija od vrijednosti obavlja se kroz procjenu boniteta solventnosti emitenata hartija od vrijednosti (ocjena boniteta se radi za pravna lica).

Kupovina RSRS obveznica je adekvatna jer smatramo da je cjelokupan rizik, a samim tim i kreditni rizik, niži nego kod lokalnih banaka. Razlozi za ovakvo razmišljanje leže u činjenici da domaće institucije teško mogu da imaju bolji kreditni rejting od Republike Srpske, jer njihovo poslovanje je i vezano za ekonomsko stanje Republike Srpske.

Prioritetni cilj investicione politike Društva je da na najbolji mogući način zaštiti garantni fond i tehničke rezerve Društva, vodeći računa o strukturi ulaganja koja mora biti u skladu sa Pravilnikom o ulaganju, kao i o optimizaciji prinosa.

Društvo je formiralo Investicioni odbor čiji je osnovni zadatak praćenje i upravljanje različitim oblicima investicija Društva. Putem Investicionog odbora Društvo je donijelo set procedura kojima se obrađuje tematika adekvatnog upravljanja. Društvo je rizik nemogućnosti naplate deponovanih i uloženi sredstava procijenilo kao srednji rizik.

Rizik naplate potraživanja, nezadovoljavajućeg boniteta osiguranika i rizik koncentracije ulaganja

U skladu sa Pravilnikom o naplati potraživanja uređuje se postupak ugovaranja, odnosno načina plaćanja premije osiguranja i postupak za preduzimanje mjera za nenaplaćena potraživanja.

Premija osiguranja se može platiti u cjelosti ili u ratama, kao i ustupanjem potraživanja iz drugih pravnih odnosa, kompenzacijom, cesijom, asignacijom. Dospjelim nenaplaćenim potraživanjima smatraju se premija i druga potraživanja koja nisu naplaćena u cjelosti od osiguranika u periodu dužem od 90 dana od dana dospelosti za plaćanje. U cilju povećanja naplate potraživanja neophodno je nastaviti sa praksom redovnog praćenja naplate potraživanja i izvještavanja o preduzetim postupcima naplate dospelog potraživanja. Društvo je rizik naplate potraživanja procijenilo kao srednji rizik.

4.31.4 Tržišni rizik

Tržišni rizik je definisan kao efekat promjena u tržišnim cijenama izvještaja o ukupnom prihodu i izvještaja o finansijskoj poziciji Društva

Cjenovni rizik - U cilju minimiziranja rizika cjenovne nekonkurentnosti i rizika nelojalne konkurencije koji predstavlja ključni tržišni rizik koji neposredno ugrožava poslovanje, Društvo radi na stalnom unapređenju svojih usluga kako u kvalitetu tako i u njihovoj raznovrsnosti i prilagođavanju novim zahtjevima tržišta.

Društvo preduzima aktivnosti praćenja konkurencije pribavljanjem različitih podataka o radu konkurencije, vrši korekcije cijena i prilagođavanje cijena ponudi konkurencije gdje je to moguće i preduzima mjere za povećanje kvaliteta usluge.

Kamatni rizik je rizik promjene imovine ili obaveza, prihoda ili rashoda zbog promjene kamatne stope na tržištu. Visina tržišne kamatne stope najveći uticaj ima na dio investicionog portfolia uloženi u depozite kod banaka i obveznice.

U procesu identifikovanja kamatnog rizika Društvo prati transakcije kojima se vrši deponovanje i ulaganje kratkoročnih izvora Društva, prije svega tehničkih rezervi u dugoročne oblike imovine, kao i dugoročnih izvora u kratkoročne oblike imovine, konstantno imajući u fokusu horizontalnu i vertikalnu usklađenost

aktive i pasive. Kamatni rizik se utvrđuje i na bazi raspona kamatnih stopa za pojedine finansijske instrumente. Izloženost kreditnom riziku posebno se objelodanjuje za slijedeće kategorije finansijskih sredstava, odnosno finansijske imovine dugoročni finansijski plasmani, kratkoročni finansijski plasmani i potraživanja. Postoji značajna razlika u stepenu izloženosti Društva kreditnom riziku u zavisnosti od toga o kojoj se kategoriji finansijskog instrumenta radi.

Devizni rizik podrazumjeva vjerovatnoću nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva uslijed promjene vrijednosti deviznih kurseva. Deviznom riziku su izložene sve pozicije aktive i pasive u devizama, kao i potraživanja i obaveze indeksirane stranom valutom. Društvo upravlja deviznim rizikom u cilju ograničavanja mogućih gubitaka zbog promjena kursa stranih valuta i održavanja rizika na nivou koji je prihvatljiv iz ugla rezultata poslovanja adekvatnosti kapitala i zahtjeva za očuvanjem likvidnosti.

4.31.5 Operativni rizici

Operativni rizici obuhvataju: rizik neadekvatne organizacije poslova i rizik neadekvatnog izbora, postavljenja i rasporeda organa uprave, kontrole, rukovodstva i zaposlenih (kvalifikaciono i brojno); rizik pogrešnog i ekonomski štetnog ugovaranja poslova; rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih radnji organa uprave, kontrole i rukovodstva Društva, rizik ugovaranja, organizovanja i obavljanja poslova suprotno pravilima struke; informatički rizik koji obuhvata rizik prekida rada informacionog sistema na centralnoj lokaciji IT centra, rizik gubitka podataka, rizik tačnosti podataka, infrastruktura servera i radne stanice, rizik gubitaka po osnovu šteta na stalnoj imovini; rizici u vezi odnosa prema zaposlenima i bezbjednosti na radnom mjestu; strateški rizik i rizik nesposobnosti društva da primjeni strategije i poslovne planove i da donosi odluke o preraspodjeli sredstava.

4.31.6 Pravni rizici

U okviru pravnih rizika prate se rizik neusklađenih poslovnih akata, rizici u vezi primjene propisa kojima je regulisana djelatnost osiguranja, rizik gubitka sporova po osnovu šteta i imovinskih sporova, rizik naplate regresnih potraživanja i ostali pravni rizici.

4.31.7 Reputacioni rizici

U okviru reputacionih rizika prate se: reputacioni rizici u vezi sa aktivnostima zaposlenih; rizik nezadovoljstva osiguranika pruženom uslugom i rizik gubitka ugleda u javnosti; rizik edukacije zaposlenih; rizik nepreduzimanja aktivnosti interne revizije.

4.32. Događaji nakon datuma bilansa stanja

Vansudskim poravnanjem u februaru 2016. dogovoreno je da će Društvo obešteti jednog osiguranika u iznosu od 700 hiljada KM. Za navedenog osiguranika rezerva šteta na 31. decembra 2015. iznosila je 150 hiljada KM. Budući da je u trenutku postizanja vansudskog poravnanja Društvo zatvorilo poslovne knjige, ovaj događaj nije proknjižen na dan 31. decembra 2015, već tereti račun dobiti i gubitka za 2016. godinu.